

Eesti Pank
Bank of Estonia

Eesti 2009. aasta maksebilanss

2010

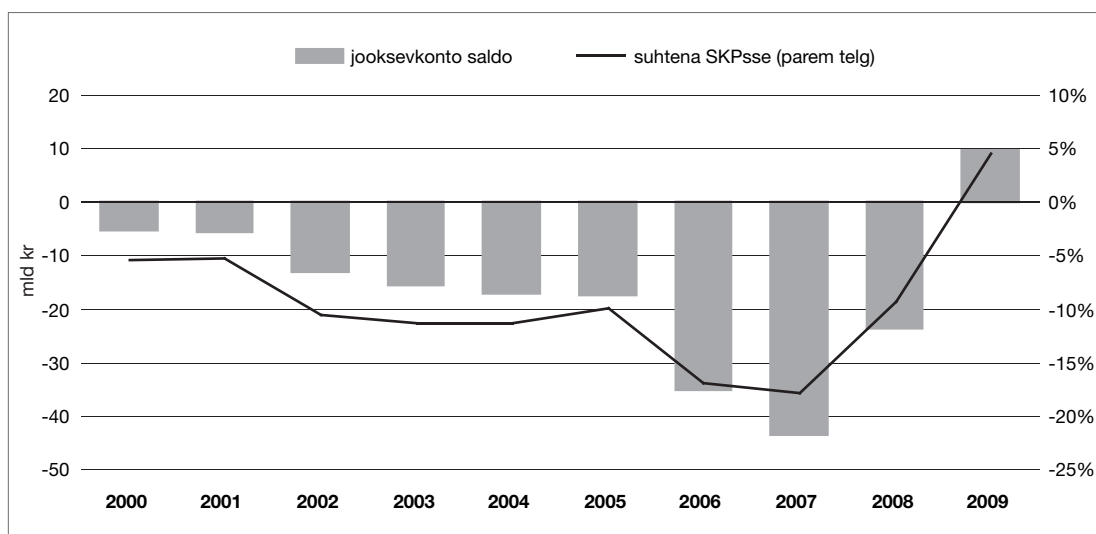
SISUKORD

LÜHIÜLEVAADE	4
JOOKSEVKONTO	7
Kaubad.....	7
Teenused	12
Tulu.....	18
Jooksev- ja kapitaliülekanded	22
FINANTSKONTO	24
Otseinvesteeringud	25
Portfelliinvesteeringud.....	29
Tuletisinstrumendid.....	32
Muud investeeringud	33
Reservvarad.....	36
EESTI RAHVUSVAHELINE INVESTEERIMISPOSITSIOON JA KOGUVÄLISVÕLG 31. detsembril 2009	37

LÜHIÜLEVAADE

- Üleilmse majandussurutisega kaasnenud sisenõudluse kiirem vähenemine võrreldes välisõudlusega mõjutas oluliselt 2009. aasta maksebilansi jooksevkontot. See pöördus eelnevate aastate sügavast puudujäägist ligi 10 mld krooni suurusesse ülejääki. SKP suhtes moodustas ülejääk 4,6% (vt joonis 1 ja tabel 1).
- Jooksevkonto ülejäägi tekkimine avaldus eelkõige kiiresti kahanenud kaubavahetuse puudujäägis ning vähemal määral tulu netoväljavoolu vähenemises.
- SKP otseste komponentide, kaupade ja teenuste eksport ületas nende impordi ning suhtena SKPsse moodustas ülejääk 5,9%. Kaupade ja teenuste eksport kahanes aeglasemas tempos kui nende import.
- Edukalt kasutati ära Euroopa Liidu toetusi – jooksev- ja kapitaliülekannete ülejääk oli kokku üle 9 mld krooni.
- 2009. aastal muutus Eesti netovälislaenuvõtjast netovälislaenuandjaks. Nimelt asendus eelnevate aastate kapitali suur netosissevool finantskontol kapitali netoväljavooluga, mis toimus põhiliselt portfelliinvesteeringutena.
- Maksebilansi kulla- ja välisvaluutareservide muutused tasandasid üksteist kvartalite arvestuses ning 2009. aasta lõpus olid reservvarad enam-vähem 2008. aasta lõpu tasemel.

Kaupade konto puudujääk vähenes aastaga ligi neli korda ning oli 7,9 mld krooni, mis moodustas SKPst 3,7%. Kaupade eksport kahanes neljandiku ja import kolmandiku võrra. Väliskaubanduse puudujääk vähenes põhiliselt transpordivahendite, masinate ja seadmete ning mineraalsete toodete defitsiidi järsu languse tõttu.

Joonis 1. Jooksevkonto saldo

Tabel 1. Eesti maksebilanss (mln kr)

Kirje	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Jooksevkonto	-15 418,2	-17 134,1	-17 461,8	-35 010,1	-43 538,7	-23 553,4	9 887,6
Kaubad ja teenused	-10 046,8	-10 615,8	-11 122,5	-25 005,4	-28 586,2	-10 711,9	12 741,0
Kaubad*	-21 522,3	-24 551,7	-24 254,5	-37 366,1	-43 581,0	-29 381,3	-7 908,6
kreedit (FOB)	63 443,7	74 543,0	99 322,3	121 430,6	126 534,2	133 560,8	101 747,0
deebet (FOB)	-84 966,0	-99 094,7	-123 576,9	-158 796,7	-170 115,3	-162 942,0	-109 655,5
Teenused	11 475,5	13 936,0	13 132,0	12 360,7	14 994,8	18 669,4	20 649,5
kreedit	30 674,0	35 888,9	40 868,5	43 610,5	50 065,4	55 240,1	49 454,9
deebet	-19 198,5	-21 952,9	-27 736,5	-31 249,8	-35 070,6	-36 570,7	-28 805,3
Tulu	-7 240,7	-7 965,3	-7 124,4	-10 766,2	-16 575,0	-15 871,4	-6 250,2
kreedit	3 584,1	5 487,0	9 225,6	13 558,1	19 093,3	17 396,6	10 711,3
deebet	-10 824,8	-13 452,3	-16 349,9	-24 324,3	-35 668,4	-33 268,0	-16 961,5
Jooksevülekanded	1 869,4	1 447,0	785,2	761,5	1 622,5	3 029,8	3 396,8
kreedit	3 380,8	5 242,6	5 876,8	6 568,5	7 610,8	8 220,7	8 056,0
deebet	-1 511,5	-3 795,6	-5 091,6	-5 806,9	-5 988,3	-5 190,8	-4 659,2
Kapitali- ja finantskonto (reservvarata)	18 552,9	22 670,6	20 513,3	41 431,3	42 261,0	32 809,5	-8 063,8
Kapitalikonto	977,8	1 076,6	1 325,9	4 515,8	2 561,0	2 511,9	6 010,0
Finantskonto	17 575,1	21 594,0	19 187,3	36 915,4	39 700,0	30 297,6	-14 073,8
Otseinvesteeringud	10 716,0	8 672,2	27 401,5	8 613,1	11 344,1	9 312,5	2 367,0
Välismaal	-2 149,2	-3 388,6	-8 699,5	-13 790,4	-19 912,0	-11 300,1	-16 473,9
Eestis	12 865,3	12 060,9	36 101,0	22 403,6	31 256,1	20 612,5	18 840,9
Portfelliinvesteeringud	2 431,6	9 102,5	-27 688,4	-16 476,5	-5 558,2	7 854,5	-22 456,3
Nõuded	-5 351,6	-4 775,7	-10 818,4	-15 206,7	-8 440,6	10 639,9	-7 515,6
Omandiväärtpaberid	-1 028,9	-2 893,5	-4 848,9	-4 569,2	-7 688,8	4 102,5	-770,3
Võlaväärtpaberid	-4 322,7	-1 882,2	-5 969,5	-10 637,5	-751,8	6 537,4	-6 745,3
Kohustused	7 783,2	13 878,2	-16 870,0	-1 269,8	2 882,4	-2 785,4	-14 940,7
Omandiväärtpaberid	1 527,0	2 205,2	-16 352,3	3 731,8	3 533,3	-3 415,3	-1 443,5
Võlaväärtpaberid	6 256,2	11 673,0	-517,8	-5 001,6	-650,9	629,9	-13 497,3
Tuletisinstrumentid	-19,3	-8,3	-97,6	78,5	-797,8	828,5	200,8
Nõuded	-139,2	-35,1	13,5	-180,9	-883,4	674,6	285,2
Kohustused	120,0	26,8	-111,1	259,4	85,6	153,9	-84,4
Muud investeeringud	4 446,8	3 827,7	19 571,8	44 700,3	34 711,9	12 302,2	5 814,7
Nõuded	-2 284,6	-11 749,5	-11 143,5	562,4	-22 289,4	-5 662,0	14 797,4
Pikaajalised	-565,7	-6 052,6	-4 199,6	5 406,7	-3 288,4	-276,0	-574,3
Lühiajalised	-1 718,9	-5 696,9	-6 943,9	-4 844,3	-19 001,1	-5 386,0	15 371,7
Kohustused	6 731,4	15 577,2	30 715,3	44 137,9	57 001,3	17 964,2	-8 982,6
Pikaajalised	4 309,1	5 602,6	10 905,4	24 727,1	46 534,1	-9 521,2	5 112,5
Lühiajalised	2 422,3	9 974,7	19 809,9	19 410,8	10 467,2	27 485,4	-14 095,1
Vead ja täpsustused	-822,7	-2 111,2	1 832,4	1 106,1	2 679,6	-1 386,4	-1 791,7
Üldbilanss	2 312,1	3 425,4	4 883,9	7 527,3	1 401,9	7 869,7	32,1
Reservvara	-2 312,1	-3 425,4	-4 883,9	-7 527,3	-1 401,9	-7 869,7	-32,1

* Seoses Eesti ühinemisega Euroopa Liiduga 1. mail 2004 muutus põhjalikult kaupade liikumise arvestuse süsteem Eesti ja teiste liikmesriikide vahel, mistõttu väliskaubanduse aegread enne ja pärast ühinemist ei ole otseselt võrreldavad.

Suhteliselt hästi toimis keerulistes majandustingimustes **teenuste** väliskaubandus. Ehkki ka teenuste eksport ja import vähenesid, nii nagu kaubavahetuski, toimus see väiksemas ulatuses – eksport langes 10% ning import 21%. Impordi kiirem vähenemine võrreldes ekspordiga tingis teenuste ülejäägi mõningase kasvu. 2009. aasta teenuste ülejääk oli rekordiline, küündides ligi 21 mld kroonini. Ülejäägist 86% moodustasid kolm olulisemat teenuseliiki – veo-, reisi- ja muud äriteenused (kaubandus-, reklaami-, ja õigusabiteenused jm).

Tööjõu- ja kapitalitulu netoväljavool vähenes aastaga üle kahe korra ning oli 6,3 mld krooni. Tööjõutulu ülejääk ulatus 2,1 mld kroonini, olles aastaga vähenenud 15%. Suurema osa tulukontost hõlmas kapita-

litulu (investeermistulu), kusjuures mitteresidentide Eestis teenitud tulu ületas residentide välismaal teenitud tulu 8,4 mld krooni võrra. Investeermistulu netoväljavool kahanes aastaga kaks korda. Nii investeermistulu sisse- kui ka väljavoolust modustas 63% otseinvesteeringutulu.

2009. aasta jooksul, eriti aasta teises pooles, suurenes oluliselt Euroopa Liidu toetuste kasutamine. Valdav osa toetustest laekus Eestisse kapitaliülekannetena. **Jooksev- ja kapitaliülekannete** ülejääk kokku kasvas aastaga 70% ja oli 9,4 mld krooni.

Nagu 2008. aastal, oli ka 2009. aastal jooksevkonto kreditiikäibest 72% ja deebetkäibest 81% seotud Euroopa Liidu riikidega.

Välismajandustegevuse ülejääki ei suudetud täiel määral kohapeal investeerida ning varasemate aastate intensiivne kapitali netosissevool asendus netoväljavooluga – **finantskonto** puudujääk moodustas 14 mld krooni. Kapitali netoväljavool toimus portfelliinvesteeringutena.

Otseinvesteeringute sissevool ületas 2009. aastal väljavoolu 2,4 mld krooni võrra, mis oli märkimisväärselt vähem kui varasematel aastatel. Samas olid nii Eestisse tehtud kui ka välismaale suunatud otseinvesteeringud mahukad, ulatudes vastavalt 18,8 ja 16,5 mld kroonini. Suuremahulised mõlemasuunalised otseinvesteeringutehingud toimusid aasta viimases kvartalis ja olid valdavalt seotud krediitiasutuste ja muude sektorite investeeringutega aktsiakapitali.

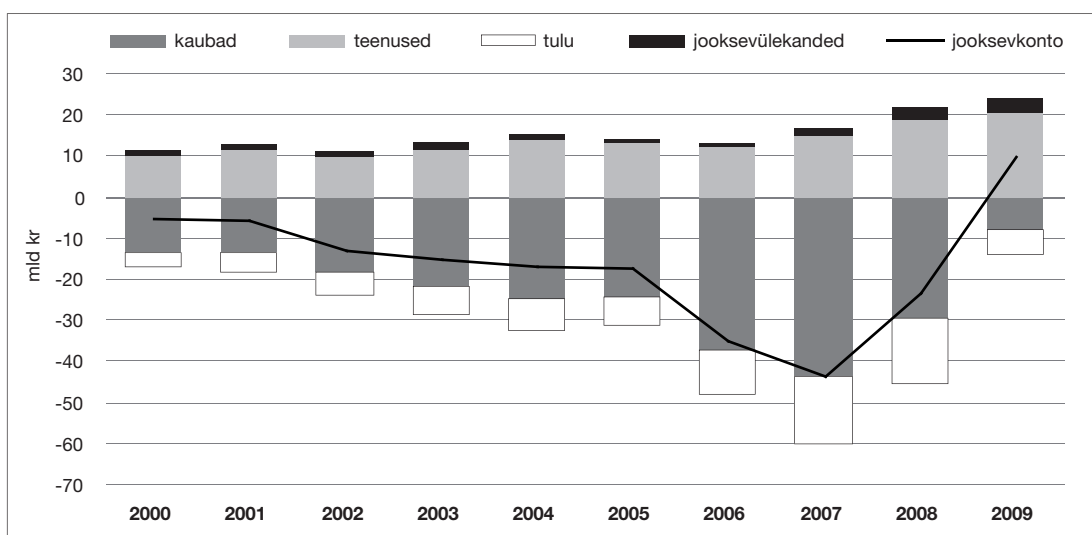
Kapitali netoväljavool toimus **portfelliinvesteeringutena** ja küündis 22,5 mld kroonini. Enamiku sellest moodustasid krediitiasutuste tehingud, mille tulemusel suurenesid võlaväärtpaberite nõuded ning vähenesid nende kohustused. **Tuletisinstrumentide** netosissevool oli aasta arvestuses tagasihoidlik, 0,2 mld krooni.

Kolme viimase aasta jooksul on kapitali sissevool **muude investeeringutena** (kaubanduskrediit, laenud ja hoiused) märkimisväärselt vähenenud. Nende netosissevool moodustas 2009. aastal 5,8 mld krooni. Muude investeeringute nõuded vähenesid ligi 15 mld ning kohustused 9 mld krooni võrra. Nii nõuete kui ka kohustuste kahanemise taga olid krediitiasutuste sularaha ja hoiused (sh lühiajalised laenud).

Maksebilansi **kulla- ja välisvaluutareservid** kasvasid aastaga 32 mln krooni võrra.

JOOKSEVKONTO

Ülemaailmne majandussurutis ja sellega kaasnenud kiire sisenõudluse kahanemine võrreldes välisõudlusega mõjutas 2009. aasta maksebilansi jooksevkontot kardinaalselt. Eelnevate aastate sügav puudujääk asendus ligi 10 mld krooni suuruse ülejäägiga (vt joonis 2). SKP suhtes moodustas ülejääk 4,6%. Ülejäägi tekkimine avaldus eelkõige kiiresti kahanenud kaubavahetuse puudujäägis ning väiksemal määral tulu netoväljavoolu vähenemises. SKP otseste komponentide, kaupade ja teenuste konto ülejääk suhtena SKPsse oli 5,9%. Kaupade ja teenuste eksport kahanes 20% ning import 31%. Edukalt kasutati ära Euroopa Liidu toetusi ning jooksev- ja kapitaliülekannete ülejääk oli üle 9 mld krooni.

Joonis 2. Jooksevkonto struktuur

Nii jooksevkonto krediti- kui ka deebetkäibes jäi Euroopa Liidu osakaal kahe eelmise aastaga võrreldes samaks. Mõlemas käibes olid viis olulisemat partnerriiki samad, erines vaid esimeste riikide järjestus. Kui krediti käibes juhtis Soome ja teisel kohal oli Rootsi, siis deebetkäibes oli vastupidi; mõlemas käibes järgnesid Läti, Saksamaa ja Leedu. Viie tähtsama partnerriigi osakaal krediti- ja deebetkäibes oli umbes 70%. Eesti maksebilansi jooksevkonto oli suurima ülejäägiga Soome, Venemaa ja Ameerika Ühendriikidega ning suurima puudujäägiga Rootsi, Saksamaa ja Leeduga (vt tabel 2). Puudujääk Rootsi ja Saksamaaga vähenes aastaga kokku ligi 20 mld krooni võrra.

Kaubad

2009. aasta majandussurutise tingimustes vähenes maksebilansi kaupade konto puudujääk 2008. aastaga võrreldes 73% ehk 21 mld krooni võrra ja oli 8 mld krooni (vt tabel 3). See moodustas aastasest SKPst ligi 4%. Kaupade väljavedu kahanes aastaga 24% ja hõlmas 102 mld krooni. Kaupade sissevedu vähenes kolmandiku võrra ja ulatus 110 mld kroonini.

Tabel 2. Jooksevkonto saldo riikide ühenduste järgi (mln kr)

	2008	2009
EL-27	-39 339,2	-7 378,4
Soome*	10 274,8	12 274,1
Rootsi	-15 586,7	-5 831,6
Saksamaa	-14 424,1	-4 745,6
Leedu	-4 410,3	-4 615,2
Poola	-4 826,7	-3 801,3
SRÜ	3 162,7	3 207,8
Venemaa	6 384,7	3 267,1
Valgevene	-4 191,1	-1 457,5
Kasahstan	448,6	903,4
Ülejäänud riigid	12 623,1	14 058,2
USA	4 980,2	3 216,8
Nigeeria	1 069,3	2 944,7
Norra	4 233,7	2 683,1
Kanada	932,9	1 889,8
Šveits	1 366,5	1 573,3
Kokku	-23 553,4	9 887,6

* Riigid on järjestatud viimase perioodi jooksevkonto saldo absoluutväärtuse järgi.

Tabel 3. Kaupade sisse- ja väljavedu

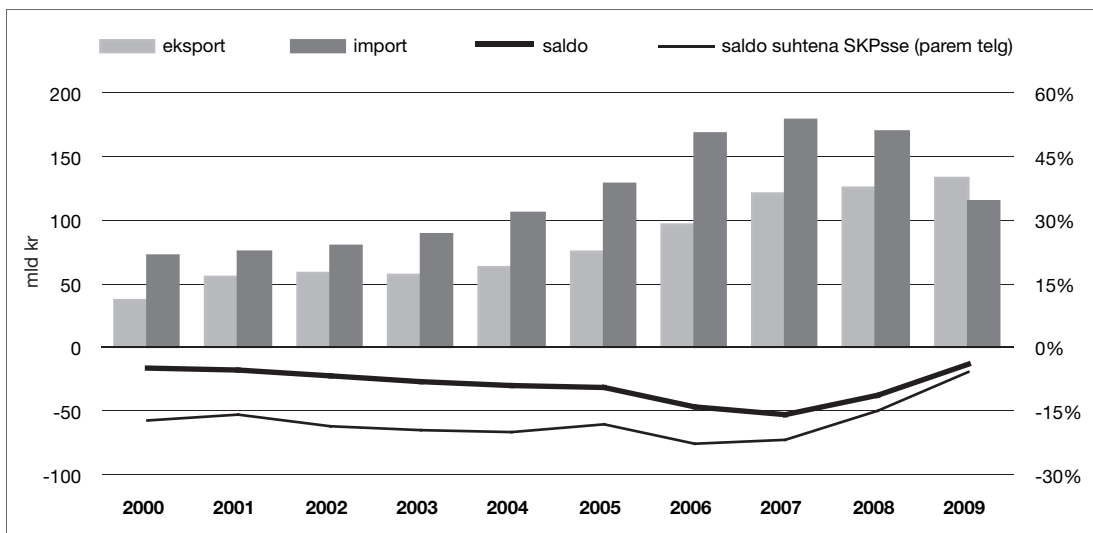
	Kaubad – krediid			Kaubad – deebet			Saldo (mln kr)
	Maht* (mln kr)	Muut võrreldes eelmise perioodiga (%)	Osatähtsus kaupade ja teenuste ekspordis (%)	Maht* (mln kr)	Muut võrreldes eelmise perioodiga (%)	Osatähtsus kaupade ja teenuste impordis (%)	
2000	56 118,1	51,7	69,0	69 489,5	41,5	82,2	-13 371,4
2001	58 798,5	4,8	67,6	72 340,9	4,1	81,1	-13 542,4
2002	57 948,7	-1,4	67,3	76 404,0	5,6	80,7	-18 455,3
2003	63 443,7	9,5	67,4	84 966,0	11,2	81,6	-21 522,3
2004	74 543,0	17,5	67,5	99 094,7	16,6	81,9	-24 551,7
2005	99 322,3	33,2	70,8	123 576,9	24,7	81,7	-24 254,6
2006	121 430,6	22,3	73,6	158 796,7	28,5	83,6	-37 366,1
2007	126 534,2	4,2	71,7	170 115,3	7,1	82,9	-43 581,1
2008	133 560,8	5,6	70,7	162 942,0	-4,2	81,7	-29 381,2
2009	101 747,0	-23,8	67,3	109 655,5	-32,7	79,2	-7 908,5

* Maksebilansi väliskaubanduse osabilansi andmed.

Kaupade väljavedu oli 2009. aastal **väliskaubandusstatistika**¹ esialgsetel andmetel 101,3 mld ja sissevedu CIF-hindades 114,1 mld krooni (vt joonis 3). Nii ekspordi kui ka impordi suur langus toimus aasta esimeses kvartalis, ülejäänud aasta jooksul suurenesid mõlemad eelneva kvartali suhtes mõõdukas tempos. Väliskaubanduse puudujääk, mis majandusbuumi ajal ulatus 12–14 mld kroonini kvartalis, jäi 2009. aasta kvartalites 2–4 mld krooni vahemikku ja moodustas aastase puudujäägina 12,8 mld krooni.

¹ Järgnev analüüs ei sisalda Eesti Panga poolt maksebilansi kaupade kontole tehtud täiendusi (kapitalikaupade remont, välisriikidest ostetud proviant jm). Import on CIF-hindades ja analüüsitud lähteriigi järgi.

Terminid „eksport” ja „import” on liitumishetkest kasutatavad vaid kaubavahetuses kolmandate riikidega, Intrastati aruandesüsteemis kasutatakse mõisteid „kaupade lähetamine” ja „kaupade saabumine”. Kuna järgnev analüüs hõlmab kaubavahetust nii ühenduse- siseste kui ka -väliste riikidega, on lihtsuse ja selguse huvides endiselt kasutatud mõisteid „eksport” või „kaupade väljavedu” ning „import” või „kaupade sissevedu”.

Joonis 3. Eesti väliskaubandus

Kaupade väljavedu vähenes peaaegu kõikide kaubagruppide arvestuses (vt tabel 4). Ainsana suurenes aastaga mineraalsete toodete eksport, mille tagajärjel see kaubagrupp omandas masinate-seadmete järel teise koha. Mineraalsete toodete väljaveost moodustas kolmveerandi eelnevalt Venemaalt ja Leedust töötlemiseks sisse toodud mootorikütus, mida tarniti USAsse, Nigeeriasse ja Kanadasse. Enim mõjutas ekspordilangust masinate-seadmete väljaveo vähenemine 31% võrra. Mobiilsidevahendeid ja muid elektroonikakaupu müüdi Rootsi, Soome, Venemaale, Lätisse ja Saksamaale. Ligi poole võrra alanes metallide ja metalltoodete väljavedu, mis koosnes peamiselt metallkonstruktsioonidest ja terastoodetest, sihtriikideks Soome, Rootsi ja Läti. Puitu ja puittooteid (ehitusdetailid, küttepuud, puidumass jm) tarniti Soome, Rootsi ja Taani, kokkupandavaid ehitisi Saksamaale, Norrasse ja Suurbritanniasse ning mööblit valdavalt Soome ja Rootsi.

Tabel 4. Kaupade väljavedu peamiste kaubagruppide järgi

	Maht (mln kr)		Osatähtsus (%)		Muut (%)
	2008	2009	2008	2009	2009/2008
Toidukaubad	12 047,6	10 195,3	9,1	10,1	-15,4
Mineraalsed tooted	16 038,7	17 023,2	12,1	16,8	6,1
Keemiakaubad	11 266,5	8 759,2	8,5	8,6	-22,3
Garderoobikaubad	7 167,5	5 174,4	5,4	5,1	-27,8
Puit, paber ja tooted	15 192,0	12 004,1	11,5	11,8	-21,0
Metallid ja metalltooted	15 988,0	8 857,2	12,1	8,7	-44,6
Masinad ja seadmed	28 822,9	19 873,0	21,8	19,6	-31,1
Transportivahendid	10 364,1	6 619,6	7,8	6,5	-36,1
Mööbel, mänguasjad, sporditarbed	9 569,2	8 385,1	7,2	8,3	-12,4
Muud	5 989,3	4 418,5	4,5	4,4	-26,2
Kokku	132 445,8	101 309,7	100,0	100,0	-23,5

Toidukaupade väljaveos oli endiselt esikohal kange alkohol, mida eksporditi Venemaale, Soome, Läti ja Leetu. Veel eksporditi juustu, kohupiima ja muid piimatooteid, külmutatud kala ja kalakonserve ning mitmesuguseid poolfabrikaate, lisaks eelnimetatud riikidele ka Rootsi, Saksamaale, Hollandisse, Ukrainasse ja Taani. Keemiakaupade eksport koosnes peamiselt ehitusmaterjalidest (pahtlid, mastiksid, värvid-lakid jne), karboksüülhapetest ja plasttoodetest, mida tarniti Venemaale, Poola ja Leetu. Aastaga kahanes märkimisväärselt sõiduautode re-eksport Läti, Soome, Rootsi ja Venemaale, mis põhjustas ka transpordivahendite väljaveo 36% languse. Tekstiili- ja jalatsitööstuse toodangu sihtriigid olid Soome, Rootsi, Läti ja Venemaa.

Kaupade sissevedu kahanes kõikide kaubagruppide arvestuses märkimisväärselt (vt tabel 5). Import vähenes enim masinate-seadmete, transpordivahendite ja metallide sisseveo suure languse tagajärjel; suurimaks kaubagrupiks tõusid mineraalsed tooted. Mootorikütust osteti Venemaalt, Leedust, Valgevenest ja Lätist nii töötlemiseks kui ka sisetarbeks, maagaasi Venemaalt ning elektrit Leedust ja Lätist. Masinate-seadmete grupi arvestuses toodi Eestisse peamiselt mobiilsidevahendeid ja elektroonika-tööstuse detaile Soomest, Rootsist ja Saksamaalt. Keemiakaupu (ravimeid, plasttooteid, õhkrehve jm) tarniti meile Saksamaalt, Soomest, Leedust, Lätist ja Poolast.

Tabel 5. Kaupade sissevedu peamiste kaubagruppide järgi

	Maht (mln kr)		Osatähtsus (%)		Muut(%)
	2008	2009	2008	2009	2009/2008
Toidukaubad	17 613,5	14 492,2	10,4	12,7	-17,7
Mineraalsed tooted	27 197,1	22 987,6	16,0	20,1	-15,5
Keemiakaubad	21 910,6	16 862,2	12,9	14,8	-23,0
Garderoobikaubad	11 087,1	7 688,1	6,5	6,7	-30,7
Puit, paber ja tooted	7 921,6	5 995,9	4,7	5,3	-24,3
Metallid ja metalltooted	18 048,9	8 839,5	10,6	7,7	-51,0
Masinaid ja seadmed	36 731,9	21 943,5	21,6	19,2	-40,3
Transpordivahendid	18 710,4	7 167,5	11,0	6,3	-61,7
Mööbel, mänguasjad, sporditarbed	4 038,0	2 824,8	2,4	2,5	-30,0
Muud	6 783,0	5 281,6	4,0	4,6	-22,1
Kokku	170 042,2	114 082,9	100,0	100,0	-32,9

Nagu toidukaupade ekspordi, nii ka impordi puhul olid suurimad kaubaartiklid kange alkohol ja veinid, mida veeti sisse Suurbritanniast, Soomest ja Prantsusmaalt. Kergetööstuse toodangut (jalatseid, meeste ja naiste valmisriideid, kudumeid, pesu) toodi lisaks Euroopa Liidu riikidele Hiinast, Türgist ja Pakistanist. Transpordivahendite sissevedu kahanes aastaga 62%, peamiselt sõiduautode ja nende varuosade tarnete vähenemise tõttu Rootsist, Saksamaalt ja Soomest. Puitu ja paberit osteti Soomest, Venemaalt ja Lätist, terastooted Soomest, Saksamaalt ja Rootsist.

Väliskaubanduse puudujääk vähenes 2008. aastaga võrreldes 66% ehk 25 mld krooni võrra ja ulatus 12,8 mld kroonini (vt tabel 6). Ülejäägiga olid kolm kaubagrupperi: puit ja puittooted, mööbel jm tööstuskaubad ning metallid ja metalltooted. Puudujääk vähenes enim transpordivahendite, masinate-seadmete ning mineraalsete toodete osas.

Riikide ühenduste järgi vähenes **kaupade väljavedu** kõikidesse riikide ühendustesse (vt tabel 7). Tähtsamad ekspordipartnerid Euroopa Liidus olid Soome, Rootsi, Läti, Saksamaa ja Leedu.

Tabel 6. Väliskaubanduse saldo peamiste kaubagrupid järgi (mln kr)

	2008	2009
Toidukaubad	-5 565,9	-4 296,9
Mineraalsed tooted	-11 158,5	-5 964,4
Keemiakaubad	-10 644,1	-8 103,0
Garderoobikaubad	-3 919,6	-2 513,7
Puit, paber ja tooted	7 270,4	6 008,2
Metallid ja metalltooted	-2 060,8	17,7
Masinad ja seadmed	-7 909,1	-2 070,5
Transpordivahendid	-8 346,2	-547,8
Mööbel, mänguasjad, sporditarbed	5 531,2	5 560,3
Muud	-793,7	-863,2
Kokku	-37 596,4	-12 773,2

Tabel 7. Kaupade väljavedu riikide ühenduste järgi

	Maht (mln kr)		Osatähtsus (%)		Muut (%)
	2008	2009	2008	2009	2009/2008
EL-27	92 254,6	69 978,9	69,7	69,1	-24,1
Soome	24 265,1	18 621,0	18,3	18,4	-23,3
Rootsi	18 329,2	12 672,8	13,8	12,5	-30,9
Läti	13 233,4	9 809,8	10,0	9,7	-25,9
Saksamaa	6 661,3	6 109,4	5,0	6,0	-8,3
Leedu	7 545,9	4 943,4	5,7	4,9	-34,5
SRÜ	17 686,4	11 928,8	13,4	11,8	-32,6
Venemaa	13 775,0	9 424,4	10,4	9,3	-31,6
Ukraina	2 206,1	1 134,1	1,7	1,1	-48,6
Valgevene	850,2	593,2	0,6	0,6	-30,2
Ülejäänud riigid	22 504,8	19 402,0	17,0	19,2	-13,8
USA	6 374,2	4 287,7	4,8	4,2	-32,7
Nigeeria	4 379,6	3 229,8	3,3	3,2	-26,3
Norra	1 075,3	2 954,9	0,8	2,9	174,8
Kokku	132 445,8	101 309,7	100,0	100,0	-23,5

Euroopa Liidu suunalisest ekspordist 22% moodustasid masinad-seadmed (peamiselt elektroonikatööstuse toodang), järgnesid puit ja puittooted, toidukaubad ning mineraalsed tooted (mootorikütus). Ekspordis SRÜ riikidesse olid esikohal toidu- ja keemiakaubad ning masinad-seadmed, suurimad partnerriigid olid traditsiooniliselt Venemaa, Ukraina ja Valgevene. Ülejäänud riikide esikolmikusse kuulusid USA, Norra ja Nigeeria. Enamiku ekspordist USAsse ja Nigeeriasse hõlmas mootorikütus, Norraste veeti puittooteid (mööblit ja palkmaju).

Kaupade sissevedu kahanes samuti kõigi riikide ühenduste arvestuses (vt tabel 8). Euroopa Liidu esiviisikus olid Soome, Leedu, Saksamaa, Läti ja Rootsi. Euroopa Liidust veeti Eestisse peamiselt masinaid-seadmeid, keemia- ja toidukaupu ning kütuseid. Venemaalt pärit impordist 66% moodustasid töötlemiseks sisse veetud mootorikütused ja maagaas. Ka Valgevenest tarniti põhiliselt mootorikütust, Ukrainast aga metalltooteid. Ülejäänud riikide seas olid suurimad partnerriigid Hiina, USA ja Norra. Hiinast veeti Eestisse elektroonikadetaile ja riidekaupa, USAst transpordivahendeid ning Norrast mootorikütust.

Tabel 8. Kaupade sissevedu riikide ühenduste järgi*

	Maht (mln kr)		Osatähtsus (%)		Muut (%)
	2008	2009	2008	2009	2009/2008
EL-27	135 569,2	90 898,0	79,7	79,7	-33,0
Soome	23 992,2	16 481,6	14,1	14,4	-31,3
Leedu	15 229,3	12 456,3	9,0	10,9	-18,2
Saksamaa	22 777,1	11 905,0	13,4	10,4	-47,7
Läti	15 325,1	11 598,5	9,0	10,2	-24,3
Rootsi	17 002,0	9 547,8	10,0	8,4	-43,8
SRÜ	20 695,4	13 051,7	12,2	11,4	-36,9
Venemaa	13 024,7	10 016,4	7,7	8,8	-23,1
Valgevene	4 979,5	2 009,5	2,9	1,8	-59,6
Ukraina	1 829,1	713,7	1,1	0,6	-61,0
Ülejäänud riigid	13 777,6	10 133,2	8,1	8,9	-26,5
Hiina	3 635,0	2 274,2	2,1	2,0	-37,4
USA	2 011,6	1 579,0	1,2	1,4	-21,5
Norra	1 157,7	1 493,9	0,7	1,3	29,0
Kokku	170 042,2	114 082,9	100,0	100,0	-32,9

* Analüüsitud lähterigi järgi.

Väliskaubandus oli puudujäägiga nii Euroopa Liidu kui ka SRÜga (vt tabel 9). Euroopa Liidu riikidest oli Eestil kõige suurem kaubanduspuudujääk Leedu, Saksamaa ja Poolaga, ülejääk aga Soome, Rootsi ja Taaniga. SRÜ riikidest oli kaubabilanss miinuses Valgevene ja Venemaaga, väikeses ülejäägis aga Ukrainaga. Ülejäänud riikidest oli kaubavahetus puudujäägis Hiinaga, suures ülejäägis aga USA, Kanada ja Norraga.

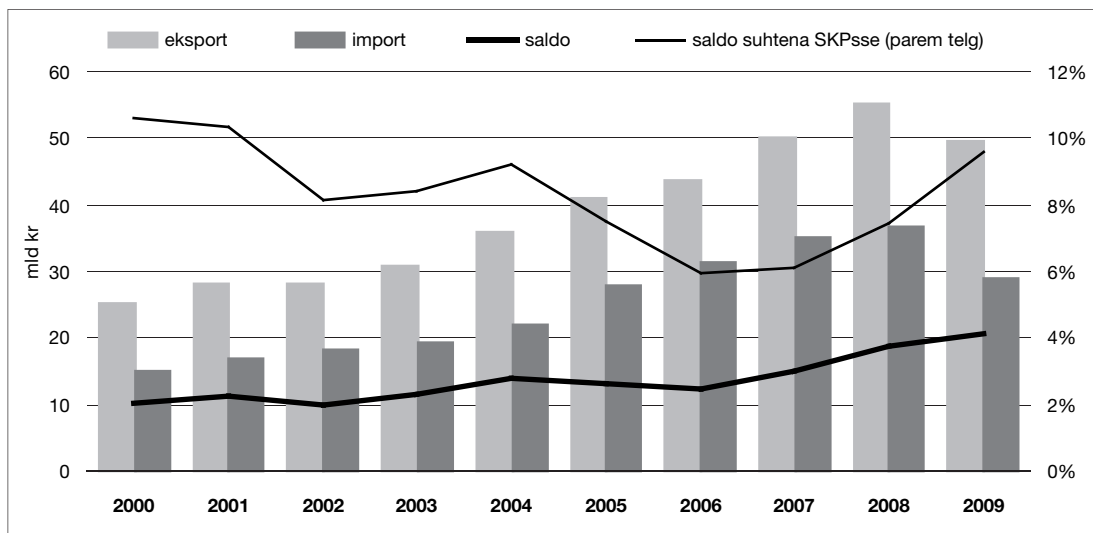
Tabel 9. Väliskaubanduse saldo riikide ühenduste järgi (mln kr)

	2008	2009
EL-27	-43 314,7	-20 919,1
SRÜ	-3 009,0	-1 122,9
Ülejäänud riigid	8 727,3	9 268,8
Kokku	-37 596,4	-12 773,2

Teenused

2009. aasta rasketes majandustingimustes toimis suhteliselt hästi teenuste väliskaubandus ning teenuste konto ülejääk ulatus ligi 21 mld kroonini, suurenedes aastaga 11% (vt joonis 4). Kuigi nii teenuste eksport kui ka import vähenesid, kahanes import eelmise aastaga võrreldes kaks korda kiiremini kui eksport (vt tabel 10). Kuna kaupade käive alanes samal ajal suuremal määral, siis teenuste osatähtsus kaupade ja teenuste käibes mõnevõrra kasvas.

2009. aastal muutus ka teenuste netoeksporti struktuur (vt tabel 11). Teenuste ülejäägis kasvas kolme olulisema teenuseliigi – veo, reisi- ja muude äriteenuste – osa 86%ni (aasta varem 80%) ning vähenes ehitusteenuste netoeksport, mis jäi ligi 60% väiksemaks kui eelmisel aastal.

Joonis 4. Teenuste konto

Tabel 10. Teenuste eksport ja import

	Eksport			Import			Saldo	
	Maht (mln kr)	Muut võrreldes eelmise perioodiga (%)	Osatähtsus kaupade ja teenuste ekspordis kokku (%)	Maht (mln kr)	Muut võrreldes eelmise perioodiga (%)	Osatähtsus kaupade ja teenuste impordis kokku (%)	Maht (mln kr)	Muut võrreldes eelmise perioodiga (%)
2000	25 263,4	15,1	31,0	15 059,6	10,6	17,8	10 203,8	22,3
2001	28 135,4	11,4	32,4	16 840,6	11,8	18,9	11 294,8	10,7
2002	28 164,3	0,1	32,7	18 273,6	8,5	19,3	9 890,7	-12,4
2003	30 674,0	8,9	32,6	19 198,5	5,1	18,4	11 475,5	16,0
2004	35 888,9	17,0	32,5	21 952,9	14,3	18,1	13 936,0	21,4
2005	40 868,5	13,9	29,2	27 736,5	26,3	18,3	13 132,0	-5,8
2006	43 610,5	6,7	26,4	31 249,8	12,7	16,4	12 360,7	-5,9
2007	50 065,4	14,8	28,3	35 070,6	12,2	17,1	14 994,8	21,3
2008	55 240,1	10,3	29,3	36 570,7	4,3	18,3	18 669,4	24,5
2009	49 454,9	-10,5	32,7	28 805,3	-21,2	20,8	20 649,6	10,6

Tabel 11. Teenuste konto saldod olulisemate teenuseliikide järgi

	Saldo (mln kr)		Osatähtsus (%)		Muut (%)
	2008	2009	2008	2009	2009/2008
Veoteenused	7 445,5	8 666,0	39,9	42,0	16,4
Reisiteenused	4 228,2	5 447,0	22,6	26,4	28,8
Ehitusteenused	2 759,1	1 121,0	14,8	5,4	-59,4
Arvuti- ja infoteenused	820,0	1 062,8	4,4	5,1	29,6
Äriteenused	3 171,6	3 677,3	17,0	17,8	15,9
Valitsusteenused	7,0	156,2	0,0	0,8	2 131,4
Muud	238,0	519,2	1,3	2,5	118,2
Teenused kokku	18 669,4	20 649,5	100,0	100,0	10,6

Teenuste eksport vähenes aastaga 10% (vt tabel 12). Languse põhjustas 15% kahanenud veoteenuste müük mitteresidentidele ning 40% väiksem ehitusteenuste eksport. Üldise languse taustal kasvas aastaga 10% vaid arvuti-ja infoteenuste müük.

Piirkondlikult jagunes teenuste eksport suhteliselt sarnaselt 2008. aastaga (vt tabel 13). Mõne protsendi võrra suurenesid Euroopa Liidu ja ülejäänud riikide osatähtsused ja vähenes SRÜ riikide osakaal. Eksport vähenes kõikide riigigruppide, eriti SRÜ arvestuses. Suurimad sihtriigid olid endiselt Soome ja Venemaa. Kasutusrendi eksport Kasahstani kasvas ligi kaks korda. Euroopa Liidu riikide hulgas tõusis neljandaks Saksamaa, edestades 2008. aastal neljandaks olnud Suurbritanniat.

Teenuste import vähenes 2009. aastal märksa kiiremini kui eksport, kahanedes enam kui viienäku võrra (vt tabel 14). Peamisi teenuseid – veo-, reisi- ning muid äriteenuseid – osteti neljandiku võrra vähem kui eelmisel aastal. Veoteenuste impordi vähenemist mõjutas ka importkaupade sisseveo märkimisväärne kahanemine. Kasvas vaid ehitusteenuste import.

Tabel 12. Teenuste eksport olulisemate teenuseliikide järgi

	Maht (mln kr)		Osatähtsus (%)		Muut (%)
	2008	2009	2008	2009	2009/2008
Veoteenused	21 450,9	18 250,3	38,8	36,9	-14,9
kaubavedu	10 192,5	7 912,4	18,5	16,0	-22,4
reisijatevedu	4 757,1	3 965,2	8,6	8,0	-16,6
muud veoteenused	6 501,3	6 372,7	11,7	12,9	-2,0
Reisiteenused	12 835,1	12 221,9	23,2	24,7	-4,8
Ehitusteenused	3 942,0	2 364,1	7,1	4,8	-40,0
Arvuti- ja infoteenused	1 859,5	2 052,9	3,4	4,2	10,4
Äriteenused	10 888,8	10 510,0	19,7	21,3	-3,5
Valitsusteenused	589,9	554,3	1,1	1,1	-6,0
Muud	3 673,9	3 501,4	6,7	7,0	-4,7
Teenused kokku	55 240,1	49 454,9	100,0	100,0	-10,5

Tabel 13. Teenuste eksport riikide ühenduste järgi

	Maht (mln kr)		Osatähtsus (%)		Muut (%)
	2008	2009	2008	2009	2009/2008
EL-27	38 305,0	34 900,8	69,3	70,6	-8,9
Soome	15 855,7	14 447,4	28,7	29,2	-8,9
Rootsi	4 574,3	4 048,1	8,3	8,2	-11,5
Läti	2 904,0	2 639,0	5,3	5,3	-9,1
Saksamaa	2 561,1	2 101,4	4,6	4,2	-17,9
SRÜ	8 556,3	6 663,0	15,5	13,5	-22,1
Venemaa	7 129,8	4 967,4	12,9	10,0	-30,3
Kasahstan	454,7	861,3	0,8	1,7	89,4
Ukraina	683,7	530,8	1,2	1,1	-22,4
Ülejäänud riigid	8 378,8	7 891,1	15,2	15,9	-5,8
<i>offshore</i> -piirkonnad	1 717,8	2 259,8	3,1	4,6	31,6
Šveits	2 032,5	1 872,4	3,7	3,8	-7,9
USA	1 649,9	1 366,1	3,0	2,8	-17,2
Teenuste eksport kokku	55 240,1	49 454,9	100,0	100,0	-10,5

Tabel 14. Teenuste import olulisemate teenuseliikide järgi

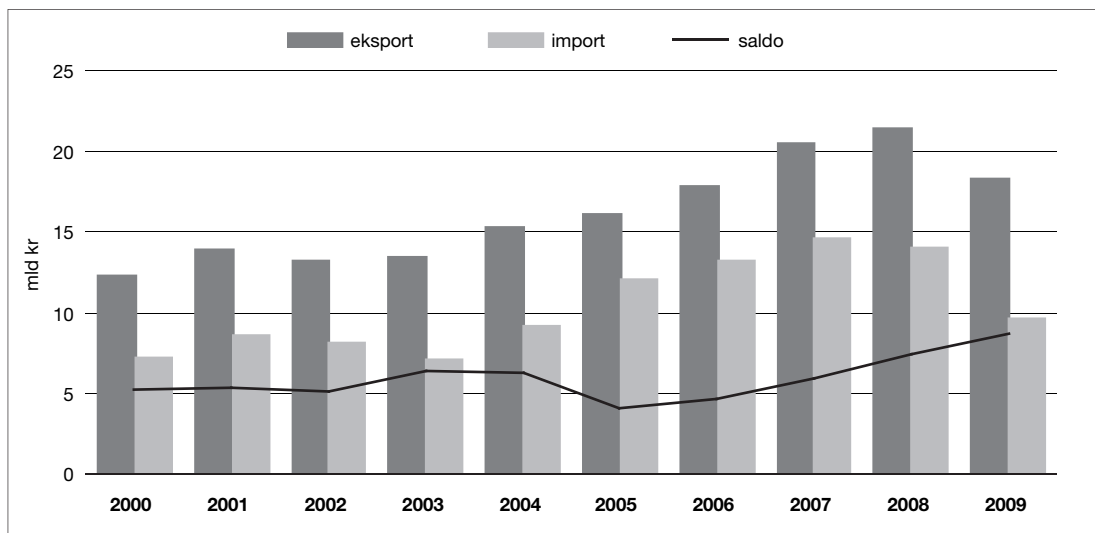
	Maht (mln kr)		Osatähtsus (%)		Muut (%)
	2008	2009	2008	2009	2009/2008
Veoteenused	14 005,4	9 584,2	38,3	33,3	-31,6
kaubavedu	9 326,1	6 003,6	25,5	20,9	-35,6
reisijatevedu	1 375,8	980,5	3,8	3,4	-28,7
muud veoteenused	3 303,5	2 600,1	9,0	9,0	-21,3
Reisiteenused	8 606,9	6 774,9	23,5	23,5	-21,3
Ehitusteenused	1 182,8	1 243,1	3,2	4,3	5,1
Arvuti- ja infoteenused	1 039,5	990,1	2,8	3,4	-4,8
Äriteenused	7 717,3	6 832,6	21,1	23,7	-11,5
Valitsusteenused	582,9	398,1	1,6	1,4	-31,7
Muud	3 435,9	2 982,3	9,5	10,4	-13,2
Teenused kokku	36 570,7	28 805,3	100,0	100,0	-21,2

Teenuste impordi struktuur riikide ühenduste arvestuses jäi samuti enam-vähem samaks kui 2008. aastal. Euroopa Liidu riikide osatähtsus moodustas impordist 77% (vt tabel 15). Teenuste import meie peamisest partnerriigist Soomest vähenes aastaga enam kui viiendiku võrra. Läti kasvatas impordimahtu aastaga 7% ning tõusis Euroopa Liidu riikide hulgas Rootsi ees teiseks suuremaks impordipartneriks. Import SRÜst kahanes 23%, kusjuures 75% teenustest osteti Venemaalt. Ukraina vahetas Valgevenega kohad ja oli tähtsuselt Eesti kolmas impordipartner. Ülejäänud riikidest, valdavalt Ameerika Ühendriikidest, Egiptusest ja Norrast, osteti teenuseid 27% vähem kui aasta tagasi.

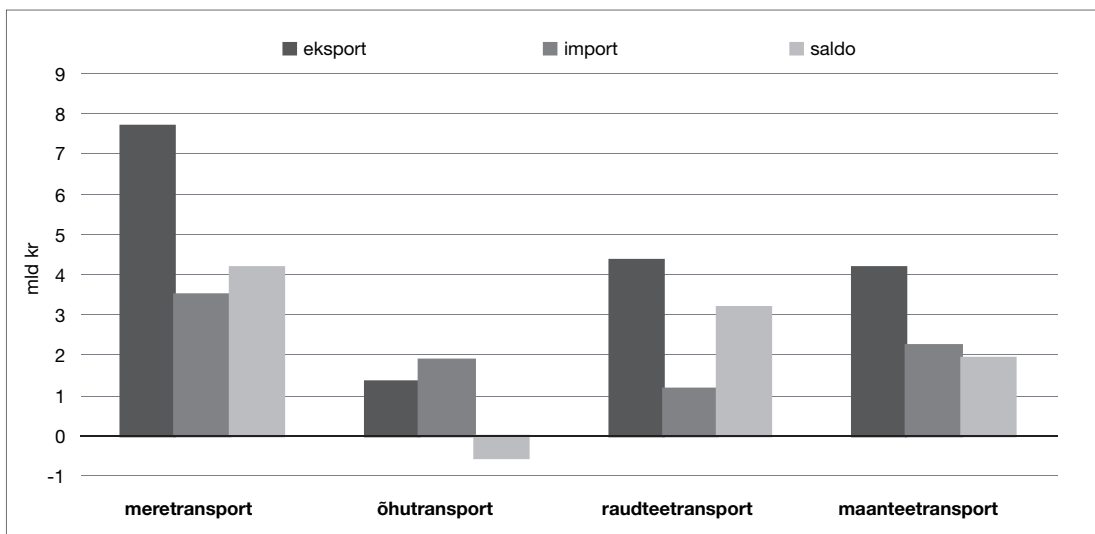
Veoteenuste ülejääk suurenes 2009. aastal veoteenuste impordi kiirema kahanemise tõttu 16% (vt joonised 5–6 ja tabel 11). Ülejäägi suurenemisse andsid suurima panuse muud veoteenused: lao-, logistika- ja mitmesugused vahendusteenused. Kaupade ekspordi ja eriti impordi kahane mine tingis ka kaupade veoteenuste vähenemise. Transpordiliikide arvestuses hõlmas veoteenuste saldost kaalukaima osa meretranspordi netoekspord, sellele järgnesid raudtee- ja maanteetransport. Õhutranspordi saldo jäi negatiivseks.

Tabel 15. Teenuste import riikide ühenduste järgi

	Maht (mln kr)		Osatähtsus (%)		Muut (%)
	2008	2009	2008	2009	2009/2008
EL-27	27 602,7	22 099,9	75,5	76,7	-19,9
Soomes	5 496,1	4 242,1	15,0	14,7	-22,8
Läti	2 861,5	3 053,5	7,8	10,6	6,7
Rootsi	2 938,5	2 343,1	8,0	8,1	-20,3
Saksamaa	2 751,1	1 710,9	7,5	5,9	-37,8
SRÜ	3 650,7	2 822,0	10,0	9,8	-22,7
Venemaa	2 652,8	2 115,9	7,3	7,3	-20,2
Valgevene	329,7	218,7	0,9	0,8	-33,7
Ukraina	510,7	207,3	1,4	0,7	-59,4
Ülejäänud riigid	5 317,3	3 883,4	14,5	13,5	-27,0
USA	1 277,5	967,2	3,5	3,4	-24,3
Egiptus	723,8	459,6	2,0	1,6	-36,5
Norra	492,3	360,8	1,3	1,3	-26,7
Teenuste import kokku	36 570,7	28 805,3	100,0	100,0	-21,2

Joonis 5. Veeteenuste konto

Joonis 6. Veeteenuste struktuur transpordiliigi järgi 2009. aastal

Veeteenuste eksport vähenes aastaga 15% kõikide oluliste riigigruppide ja enamiku riikide arvestuses (vt tabelid 12 ja 16). Euroopa Liidu riikidest oli suurim veeteenuste ostja endiselt Soome, kellele järgnes Rootsi, kuid eksport vähenes mõlema riigi arvestuses. Samal ajal kasvas veeteenuste müük Hollandisse aastaga ligi 40% ja sellega kerkis Holland Euroopa Liidu riikidest tähtsusest Eesti kolmandaks ekspordipartneriks. Eksport SRÜsse kahanes 8% ja oli peaaegu täielikult seotud Venemaaga. Ülejäänud riikide puhul jäi järjestus samaks kui 2008. aastal, eesotsas oli Šveits.

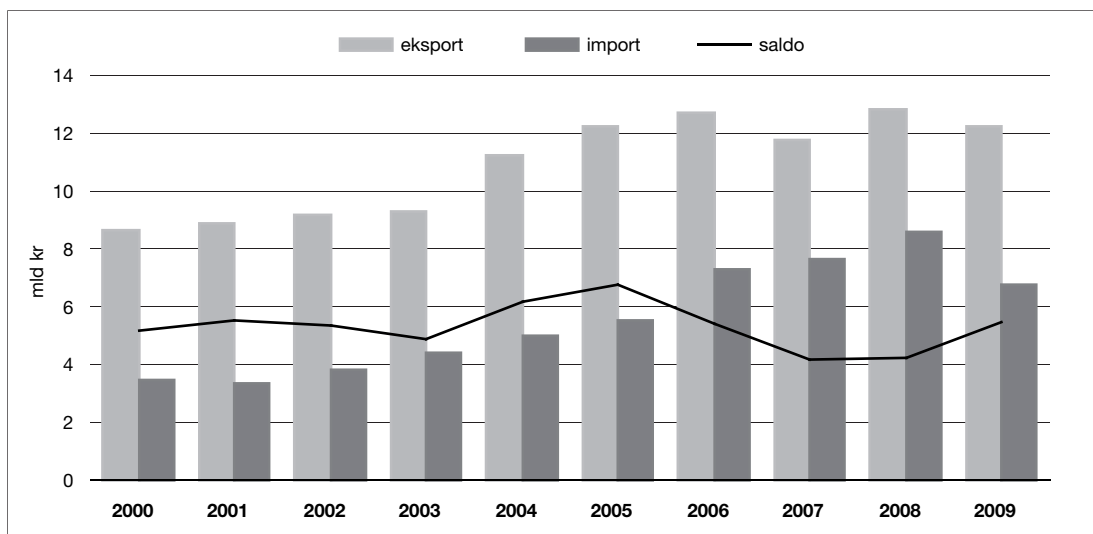
Veeteenuste import kahanes 2009. aastal ligi kolmandiku võrra (vt tabelid 14 ja 16). Veeteenuseid osteti vähem kõikide teenuseliikide arvestuses, kuid enim kahanes kaubavedu. Veeteenuste import vähenes kõigi riigigruppide ja enamiku riikide puhul. Euroopa Liidu riikidest hangiti veeteenuseid eelkõige Soomest, Lätist ja Saksamaalt, SRÜ puhul olid olulisemad impordipartnerid

Tabel 16. Veeteenused riikide ühenduste järgi 2009. aastal

	Veeteenuste eksport				Veeteenuste import		
	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Muut (%), 2009/2008		Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Muut (%), 2009/2008
EL-27	11 704,7	64,1	-17,1	EL-27	7 142,3	74,5	-28,6
Soome	4 110,5	22,5	-19,1	Soome	1 045,6	10,9	-27,7
Rootsi	1 621,6	8,9	-13,4	Läti	938,3	9,8	-7,1
Holland	1 027,7	5,6	37,4	Saksamaa	927,0	9,7	-44,5
Saksamaa	816,6	4,5	-30,5	Rootsi	733,8	7,7	-32,9
Läti	750,4	4,1	-1,4	Leedu	634,5	6,6	-12,3
SRÜ	2 776,9	15,2	-8,4	SRÜ	1 078,9	11,3	-41,8
Venemaa	2 567,1	14,1	-7,9	Venemaa	796,2	8,3	-44,4
Ukraina	73,7	0,4	-37,4	Valgevene	109,2	1,1	-55,2
Ülejäänud riigid	3 768,7	20,7	-12,3	Ülejäänud riigid	1 363,0	14,2	-36,6
Šveits	1 266,3	6,9	-12,5	Hiina	234,0	2,4	-35,4
offshore-piirkonnad	998,8	5,5	-1,1	USA	230,6	2,4	-50,7
USA	562,0	3,1	-2,9	offshore-piirkonnad	230,1	2,4	-45,6
Veeteenuste eksport kokku	18 250,3	100,0	-14,9	Veeteenuste import kokku	9 584,2	100,0	-31,6

Venemaa ja Valgevene, nagu eelmiselgi aastal. Ülejäänud riikide puhul olid pea võrdsed kaubanduspartnerid Hiina, USA ja madala maksumääraga piirkonnad.

Kuna 2009. aastal kahanes **reisiteenuste** eksport impordist vähem – vastavalt 5% ja 21% –, siis suurenes nende ülejääk enam kui neljandiku võrra ning oli 5,4 mld krooni (vt joonis 7 ning tabelid 11 ja 17). Välisreiside planeerimisel vähenes jätkuvalt turismifirmade teenuste kasutamine: residendid kasutasid reisifirmade teenuseid 29% ja mitteresidendid 20% vähem kui eelmisel aastal. Samas kahanes eestimaalaste reise arv kokku vaid 3%, mitteresidentide reise arv aga kasvas 2%. Oluliselt suurenes iseseisvalt (sh interneti teel) reise kavandamine. Kokku väisas Eestit 2009. aastal 4,7 mil-

Joonis 7. Reisiteenuste konto

Tabel 17. Reisisiteenused riikide ühenduste järgi 2009. aastal

	Reisisiteenuste eksport				Reisisiteenuste import		
	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Muut (%), 2009/2008		Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Muut (%), 2009/2008
EL-27	10 099,5	82,6	0,9	EL-27	4 424,1	65,3	-25,5
Soome	6 398,9	52,4	2,7	Soome	1 283,8	18,9	-12,4
Rootsi	854,4	7,0	-13,0	Läti	654,4	9,7	31,5
Läti	545,5	4,5	-7,2	Rootsi	319,0	4,7	-13,0
Saksamaa	423,5	3,5	-23,1	Hispaania	283,9	4,2	-34,7
SRÜ	1 312,8	10,7	-28,4	SRÜ	1 054,7	15,6	30,6
Venemaa	1 215,8	9,9	-27,9	Venemaa	776,2	11,5	34,9
Ukraina	54,8	0,4	-42,5	Ukraina	76,1	1,1	-42,6
Ülejäänud riigid	809,6	6,6	-18,3	Ülejäänud riigid	1 296,1	19,1	-30,4
Norra	230,9	1,9	-24,3	Egiptus	353,1	5,2	-41,1
USA	117,6	1,0	-61,7	Türgi	247,3	3,7	26,3
Austraalia	52,3	0,4	48,8	USA	219,0	3,2	-39,2
Eksport kokku	12 221,9	100,0	-4,8	Import kokku	6 774,9	100,0	-21,3

jonit välismaalast. Eesti külastajatest pooled tulid Soomest, 12% Lätist ning 10% Venemaalt. Majandussurutisega kaasnenud hinnalangus tingis ka kulutuste vähenemise ühe reisija kohta.

Eesti residendid külastasid 2009. aastal põhiliselt naaberriike Lätit, Soomet ja Rootsit (külastuste arv kasvas 3–4%) ning Venemaad (5%). Populaarsetest sihtriikidest suurenes Türgi (26%) ja Kreeka (4%) reise arv. Varem ülipopulaarse sihtriigi Egiptuse külastuste arv kahanes samal ajal 35%, ka kulutusi tehti seal 41% vähem. Vähenes pikkade ja kallite reise arv ja kahanesid kulutused välisriigis.

Tulu

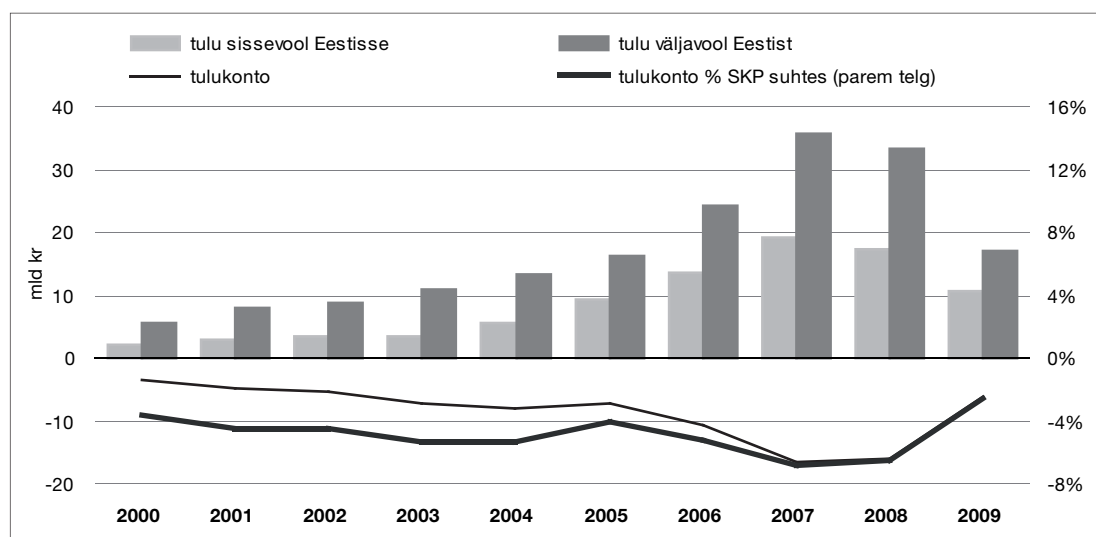
Tööjõu- ja kapitalitulu netoväljavool kahanes 2009. aastal 2,5 korda ning oli 6,3 mld krooni ehk 2,6% SKPst (vt tabel 18 ja joonis 8). Reinvesteeritud tuluta, mille puhul reaalselt rahaliikumist ei toimu, hõlmas tulu netoväljavool 1,3% SKPst.

Tulukonto tippaasta oli 2007, mil nii Eestis kui ka välismaal teeniti suurimat tulu. Kui 2008. aastal tulu sisse- ja väljavool mõnevõrra langes (4–9%), siis 2009. aastal vähenes see järsult. See oli tingitud mitteresidentide Eestis teenitud tulu kiiremast kahanemisest võrreldes residentide välismaal teenitud tulu vähenemisega. Tulu kahe põhikomponendi, tööjõu- ja investeerimistulu puhul oli esimesel juhul tege mist netosisseveooluga ning teisel juhul netoväljavooluga. Seejuures nii tööjõutulu netosisseveool kui ka investeerimistulu netoväljavool vähenes, kuid erinevas tempos – vastavalt 15% ja 54%.

Eesti maksebilansi tulukontot on mõjutanud oluliselt reinvesteeritud tulu, mis ei kuulu Eestis maksustamisele. Arvestusmetoodika tõttu ei kaasne reinvesteeritud tuluga reaalselt rahaliikumist. Investeerimistulu netoväljavoolu kahanemise tingis just reinvesteeritud tulu vähenemine. Viimane oli seotud otseinvesteeringuettevõtete kasumite vähenemise ja kahjumite suurenemisega, aga ka dividendide

Tabel 18. Tulu

	Sissevool		Väljavool		Saldo	
	Maht (mln kr)	Muut võrreldes eelmise perioodiga (%)	Maht (mln kr)	Muut võrreldes eelmise perioodiga (%)	Maht (mln kr)	Muut võrreldes eelmise perioodiga (%)
2000	2 032,5	3,5	5 491,4	58,2	-3 458,9	129,7
2001	3 022,2	48,7	7 920,8	44,2	-4 898,6	41,6
2002	3 371,3	11,6	8 762,4	10,6	-5 391,1	10,1
2003	3 584,1	6,3	10 824,8	23,5	-7 240,7	34,3
2004	5 487,0	53,1	13 452,3	24,3	-7 965,3	10,0
2005	9 225,6	68,1	16 349,9	21,5	-7 124,3	-10,6
2006	13 558,1	47,0	24 324,3	48,8	-10 766,2	51,1
2007	19 093,3	40,8	35 668,4	46,6	-16 575,1	54,0
2008	17 396,6	-8,9	33 268,0	-6,7	-15 871,4	-4,2
2009	10 711,3	-38,4	16 961,4	-49,0	-6 250,1	-60,6

Joonis 8. Tulukonto

väljavõtmisega. Reinvesteeritud tulu netoväljavool kahanes aastaga neli korda ning oli 3,5 mld krooni (vt tabel 19). Kui 2008. aastal hõlmas reinvesteeritud tulu investeerimistulu netoväljavoolust 77%, siis 2009. aastal 42%. Portfelliinvesteeringutelt saadava tulu netosissevool vähenes aastaga kaks korda ning muudelt investeeringutelt saadava tulu (laenu, hoised) netoväljavooli ligi kaks korda.

2009. aastal vähenes **tulu sissevool** ligi 40% ja ulatus 10,7 mld kroonini (vt tabel 20). Valdav osa residentide välismaal teenitud tulust oli seotud Euroopa Liidu riikidega (vt tabel 21). Tulu sissevoolus vähenes tööjõutulu maht (16%), kuid suurenes selle osatähtsus, hõlmates kogutulust 28% ehk 3 mld krooni. Tööjõutulu kahanemise peamine põhjus oli välismaal töö kaotanud residentide arvu suurenemine. Eesti residentid töötasid peamiselt Soomes (43% tööjõutulu sissevoolust), Suurbritannias (11%), Rootsis, Lätis ja Norras. Enim kahanes lirimaal ja Lätis teenitud töötasu.

Tabel 19. Tulu saldo struktuur

	Maht (mln kr)		Osatähtsus (%)		Muut (%)
	2008	2009	2008	2009	2009/2008
Tööjõutulu	2 495,0	2 124,6	-15,7	-34,0	-14,8
Investeermistulu	-18 366,4	-8 374,8	115,7	134,0	-54,4
tulu otseinvesteeringutelt	-13 497,7	-5 387,9	85,0	86,2	-60,1
tulu aktsia- või osakapitalilt	-13 071,9	-5 231,7	82,4	83,7	-60,0
dividendid	1 107,9	-1 698,7	-7,0	27,2	-253,3
reinvesteeringutelt	-14 179,9	-3 533,0	89,3	56,5	-75,1
tulu võlgadelt (intressid)	-425,7	-156,2	2,7	2,5	-63,3
tulu portfelliinvesteeringutelt	1 491,2	727,5	-9,4	-11,6	-51,2
tulu muudelt investeeringutelt	-6 360,0	-3 714,3	40,1	59,4	-41,6
Kokku	-15 871,4	-6 250,2	100,0	100,0	-60,6

Tabel 20. Tulu sissevool Eestisse

	Maht (mln kr)		Osatähtsus (%)		Muut (%)
	2008	2009	2008	2009	2009/2008
Tööjõutulu	3 591,3	3 001,2	20,6	28,0	-16,4
Investeermistulu	13 805,3	7 710,1	79,4	72,0	-44,2
tulu otseinvesteeringutelt	7901,4	4843,0	45,4	45,2	-38,7
tulu aktsia- või osakapitalilt	6588,7	3394,3	37,9	31,7	-48,5
dividendid	5 320,4	1 542,0	30,6	14,4	-71,0
reinvesteeringutelt	1 268,3	1 852,3	7,3	17,3	46,0
tulu võlgadelt (intressid)	1 312,7	1 448,7	7,5	13,5	10,4
tulu portfelliinvesteeringutelt	3 161,5	1 796,2	18,2	16,8	-43,2
tulu muudelt investeeringutelt	2 742,4	1 070,9	15,8	10,0	-60,9
Kokku	17 396,6	10 711,3	100,0	100,0	-38,4

Tabel 21. Tulu riikide ühenduste järgi 2009. aastal

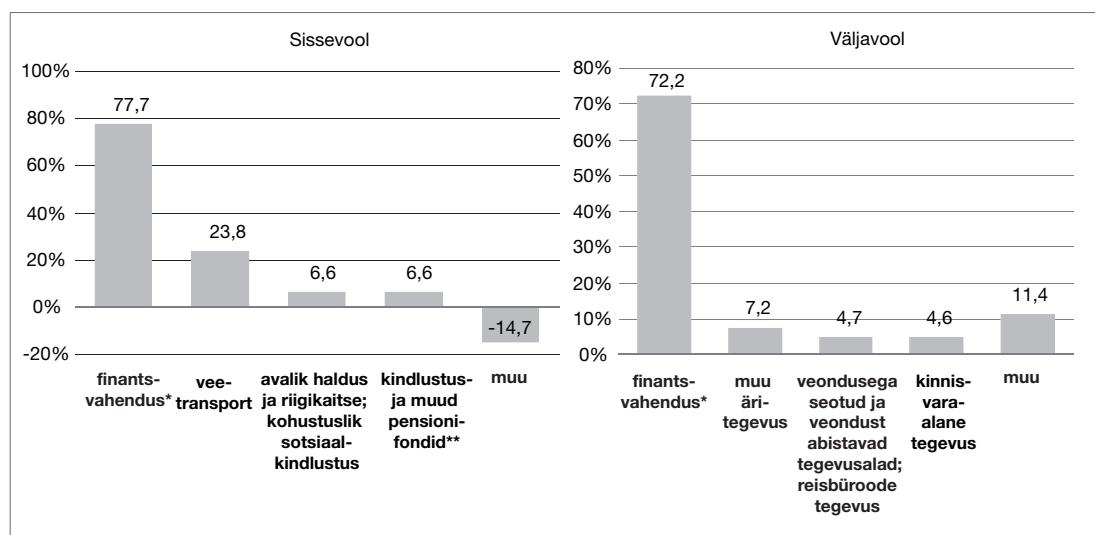
	Sissevool				Väljavool		
	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Muut (%), 2009/2008		Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Muut (%), 2009/2008
EL-27	10 879,8	101,6	-32,9	EL-27	-15 967,1	-94,1	-48,0
Leedu	2 524,1	23,6	-11,4	Rootsi	-11 182,5	-65,9	-42,0
Läti	2 299,4	21,5	-33,9	Soome	-1 714,2	-10,1	-61,2
Küpros	2 031,5	19,0	50,0	Holland	-827,6	-4,9	1,1
Soome	969,5	9,1	-69,1	Taani	-671,9	-4,0	-58,1
SRÜ	-645,0	-6,0	-356,0	SRÜ	-231,8	-1,4	-55,1
Ukraina	-620,1	-5,8	1505,1	Venemaa	-168,5	-1,0	-49,6
Venemaa	-85,1	-0,8	-2107,9	Ukraina	-32,8	-0,2	-74,3
Valgevene	21,4	0,2	-112,0	Valgevene	-20,8	-0,1	-30,9
Ülejäänud riigid	476,5	4,4	-49,1	Ülejäänud riigid	-762,6	-4,5	-62,3
USA	175,4	1,6	-48,7	Briti Neitsisaared	-241,2	-1,4	-5,7
Norra	163,6	1,5	-42,7	USA	-256,4	-1,5	-23,7
Tulu sissevool kokku	10 711,3	100,0	-1,9	Tulu väljavool kokku	16 961,4	100,0	-4,9

Residentide investeermistulu välismaistelt investeeringutelt kahanes 44%. Otseinvesteeringutulu hõlmas investeermistulust 63% ning tulu portfelli- ja muude investeeringutelt vastavalt 23% ja 14%. Residentide tulu välismaistelt otseinvesteeringutelt vähenes ligi 40% ning muutus ka selle struktuur.

Kui 2008. aastal võtsid residendid märkimisväärselt suures mahus dividende välja, siis 2009. aastal olid otseinvesteeringute kolme komponendi – dividendid, reinvesteeritud tulu ja intressid – osakaalud kogu otseinvesteeringutulu sissevoolus enam-vähem võrdsed. Seejuures kahanes otseinvesteeringutulu eelkõige dividenditulu arvel, reinvesteeritud tulu ning intressitulu aga suurenesid. Tulu residentide portfelli- ja muudelt investeeringutelt vähenes vastavalt 43% ja 61%.

Investeeringutulu sissevoolust 86% oli seotud kolme riigiga – Läti, Leedu ja Küprosega. Põhiosa investeeringutulu sissevoolust teenisid finantsvahenduse (v.a kindlustus ja pensionifondid) ning vähe- maal määral veetranspordi sektori investorid (vt joonis 9). Muu äritegevuse ning jae- ja hulgikaubanduse investorid said välismaistelt investeeringutelt kahjumeid.

2009. aastal vähenes **tulu väljavool** poole võrra ja moodustas 17 mld krooni (vt tabel 22). Üle 90% tulust suundus Euroopa Liidu riikidesse, eelkõige Rootsi. Tööjõutulu hõlmas tulu väljavoolust 5% ning

Joonis 9. Investeeringutulu sisse- ja väljavoolu tegevusalade jaotus 2009. aastal

* v.a kindlustus ja pensionifondid

** v.a kohustuslik sotsiaalkindlustus

Tabel 22. Tulu väljavool Eestist

	Maht (mln kr)		Osatähtsus (%)		Muut (%)
	2008	2009	2008	2009	2009/2008
Tööjõutulu	-1 096,3	-876,6	3,3	5,2	-20,0
Investeeringutulu	-32 171,8	-16 084,9	96,7	94,8	-50,0
tulu otseinvesteeringutelt	-21 399,1	-10 230,9	64,3	60,3	-52,2
tulu aktsia- või osakapitalilt	-19 660,6	-8 626,0	59,1	50,9	-56,1
dividendid	-4 212,4	-3 240,7	12,7	19,1	-23,1
reinvesteeritud tulu	-15 448,2	-5 385,3	46,4	31,8	-65,1
tulu võlgadelt (intressid)	-1 738,5	-1 604,9	5,2	9,5	-7,7
tulu portfelliinvesteeringutelt	-1 670,3	-1 068,7	5,0	6,3	-36,0
tulu muudelt investeeringutelt	-9 102,4	-4 785,3	27,4	28,2	-47,4
Kokku	-33 268,0	-16 961,5	100,0	100,0	-49,0

vähenes aastaga viiendiku võrra. Eestis said tööjõutulu põhiliselt Soome, Rootsi ja Läti residendid. Mitteresidentide Eestis teenitud investeerimistulu vähenes aastaga kaks korda ning ulatus 16 mld kroonini. Investeerimistulu väljavoolu struktuur aasta jooksul kuigivõrd ei muutunud ning sellest 64% hõlmas otseinvesteeringutulu, 6% portfelliinvesteeringutulu ja 30% muu investeeringutulu. Otseinvesteeringutulu liikidest vähenes enim reinvesteeringutulu, selle osakaal langes 2008. aasta 72%lt 2009. aastal 53%ni.

Investeeringutulust ligi 70% teenisid Rootsi investorid. Kogu investeerimistulu kahanemine oli suuresti seotud nimetatud riigi finantsvahendusega, sest ligi kolm neljandikku mitteresidentide investeerimistulust teeniti finantsvahendusest (v.a kindlustus ja pensionifondid). Väiksemas matus teeniti tulu ka muust äritegevusest, veondusest ja kinnisvarategevusest. Kui üldiselt kahanes investeerimistulu väljavool enamiku tegevusalade puhul ning mõned alad tootsid kahjumeid (metalltoodete tootmine, hulgikaubandus jne), siis kindlustus- ja pensionifondidesse tehtud investeeringutelt saadava tulu väljavool kahekordistus ning elektrienergia-, gaasi-, auru- ja kuumaveevarustusest saadav tulu suurenes 50%.

Jooksev- ja kapitaliülekanDED²

JooksevülekanDete konto ülejääk suurenes aastaga 12% ja oli 3,4 mld krooni (vt tabel 23). JooksevülekanDena tuli Eestisse 8,1 mld krooni, millest valitsemissektori osa oli 40% ja muu sektori osa 60%. Valitsemissektori jooksevülekanDetest 64% moodustasid Euroopa Liidu struktuurifondide eraldised ning ülejäänu oli käibe-, tulu- ja sotsiaalmaksete laekumine mitteresidentidelt. Muudele sektoritele laekus 4,9 mld krooni, millest Euroopa Komisjoni toetus moodustas 44% ja välismaal töötajate rahaülekanDED 13%.

Tabel 23. Jooksev- ja kapitaliülekanDED riikide ühenduste järgi (mln kr)

	Saadud		Makstud		Saldo	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009
JooksevülekanDED	8 220,7	8 056,0	5 190,8	4 659,2	3 029,8	3 396,8
valitsemissektor	2 886,6	3 196,4	3 175,1	2 952,3	-288,5	244,2
EL-27	2 584,7	2 599,3	3 105,5	2 759,2	-520,9	-159,9
SRÜ	69,4	47,2	10,3	11,6	59,1	35,7
ülejäänud riigid	232,6	549,9	59,3	181,4	173,3	368,4
muud sektorid	5 334,0	4 859,6	2 015,8	1 706,9	3 318,3	3 152,6
EL-27	4 149,9	3 797,6	1 597,1	1 407,2	2 552,8	2 390,4
SRÜ	736,0	735,5	182,1	71,5	553,8	664,0
ülejäänud riigid	448,2	326,4	236,6	228,2	211,6	98,2
KapitaliülekanDED	2 718,8	6 015,7	143,4	15,3	2 575,3	6 000,4
valitsemissektor	1 090,5	3 852,1	0,4	0,2	1 090,1	3 851,9
muud sektorid	1 628,3	2 163,6	143,0	15,1	1 485,2	2 148,5

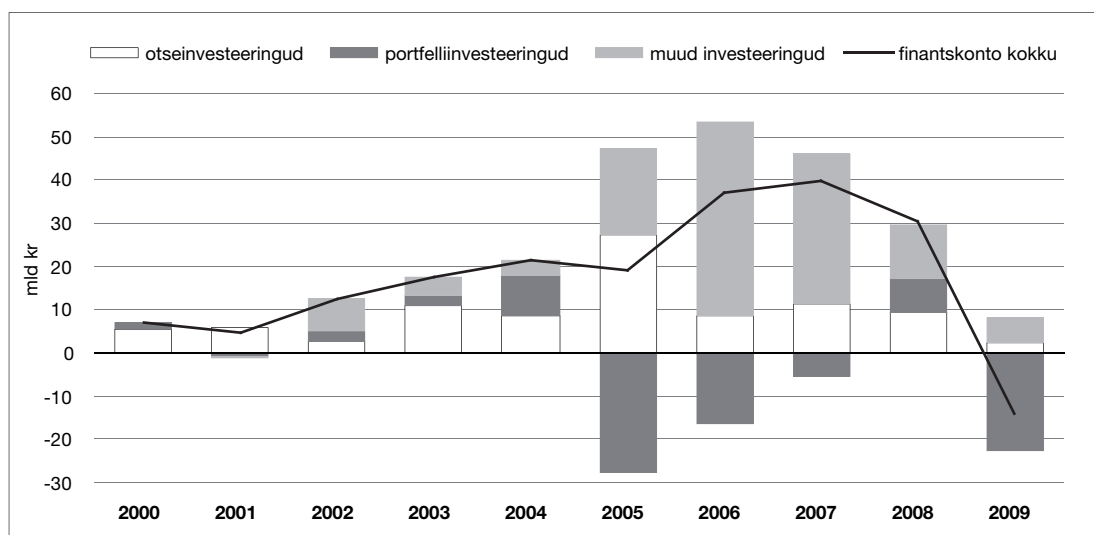
² Kuigi kapitaliülekanDED kuuluvad IMFi metoodika kohaselt kapitali- ja finantskonto koosseisu, on neid käesolevas analüüsis käsitletud koos jooksevülekanDega. Euroopa Liidu struktuurifondidest Eestile osutatud välisabi jaotamine jooksev- ja kapitaliülekanDeteks ei ole selgelt eristatav ja tugineb seetõttu rahandusministeeriumi ja põllumajandusministeeriumi ning Eesti Panga ekspertide hinnangutele (vastavalt struktuurifondide sihtotstarbele).

Jooksevülekannete väljavool oli 4,7 krooni, vähenedes 2008. aastaga võrreldes 10%. Valitsemis-sektori osa lähetatud ülekannetes oli 63%, sellest omakorda 90% moodustas Eesti riigi finants-kohustus Euroopa Liidu eelarve ees. Ülejäänud oli peamiselt käibemaksu tagastamine ja vähesel määral ka Eesti poolt osutatud välisabi. Muude sektorite ülekannetest 27% tehti Soome, järgne-sid Saksamaa, Rootsi, Suurbritannia ja Läti.

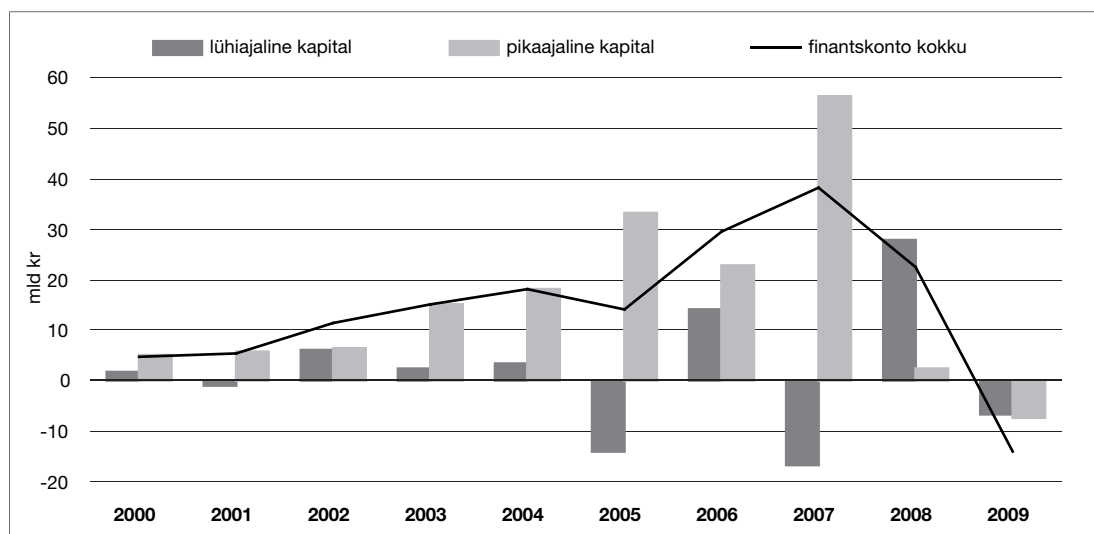
Kapitaliülekannete saldo oli 6 mld krooni ulatuses positiivne, suurenedes 2008. aastaga võrreldes 3,4 mld krooni võrra. Eestisse tehtud kapitaliülekanded koosnesid põhiliselt Euroopa Liidu toetustest nii valitsemissektorile kui ka muudele sektoritele mitmesuguste infrastruktuuri-objektide rajamiseks.

FINANTSKONTO

Pikka aega netovälislaenusaja olnud Eesti muutus 2009. aastal netovälislaenuandjaks – (reservvarata) finantskonto puudujääk moodustas 14 mld krooni. Kapitali sissevool toimus põhiliselt portfelliinvesteeringu-tena. Finantskonto struktuurist annavad liikide ja tähtaegade järgi ülevaate joonised 10 ja 11.

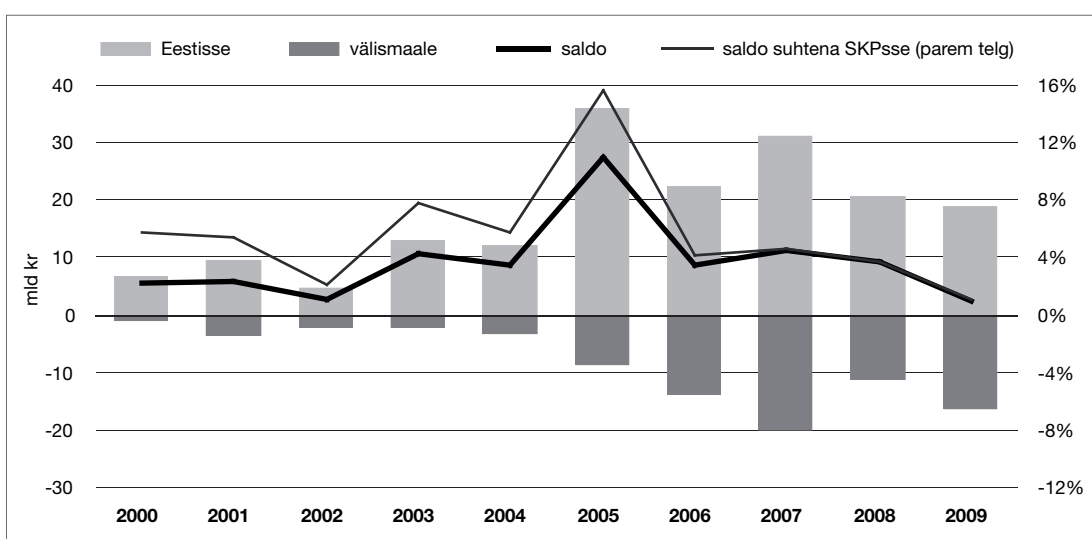
Joonis 10. Muutused välisinvesteeringukapitali voogude struktuuris

Joonis 11. Finantskonto tähtajaline struktuur

Otseinvesteeringud

Otseinvesteeringute sissevool vähenes 2009. aastal eelmise aastaga võrreldes 9%, väljavool kasvas samal perioodil peaaegu poole võrra. Otseinvesteeringute saldo jäi sellele vaatamata 2,4 mld krooniga plussi. Mitteresidentide otseinvesteeringud Eestisse ulatusid 18,8 mld ja residentide otseinvesteeringud välismaale 16,5 mld kroonini (vt joonis 12).

Joonis 12. Otseinvesteeringud

Eestisse tehtud otseinvesteeringute sissevool vähenes eelmise aastaga võrreldes 1,8 mld krooni võrra. Investeeringute struktuur peegeldas suurenenud finantseerimisvajadust: otseinvesteeringuettevõtete omakapitali tehtud sissemaksete osakaal oli viimase kümne aasta suurim ning reinvesteeringutulu osakaal üks väiksemaid. Sissemakseid tehti 18,9 mld krooni väärtuses, millest üks kolmandik läks finantsvahenduse ja teine kolmandik muu äritegevuse ettevõtetesse. Reinvesteeringutulu oli kokku 5,4 mld krooni, mis moodustab 2008. aasta vastavast näitajast 35%. Kõnealust kirjet enim mõjutava tegevusala ehk finantsvahenduse reinvesteeringut kasum vähenes ligikaudu 40%. Otseinvesteeringukapitali läks Eesti ettevõtetest välja nii kohustuste tasumise (olulisemad olid pikaajalised laenud ja kaubakrediit) kui ka otseinvesteeringugrupi vastu suunatud nõuete suurenemise tõttu (vt tabelid 24 ja 25).

Suuremad otseinvesteeringud pärinesid Rootsist (85%) ja Hollandist (9%) ning väiksemad Soomest, Prantsusmaalt, Venemaalt ja Bulgaariast (vt joonis 13). Luksemburgi otseinvesteeringute vähenemise põhjustas laenude tagasimaksmine. Peaaegu kolmveerand otseinvesteeringutest tehti finantsvahendusse ja 15% äriteenuseid osutavatesse ettevõtetesse (vt joonis 14). 97% otseinvesteeringutest tuli Euroopa Liidu riikidest (vt tabel 26).

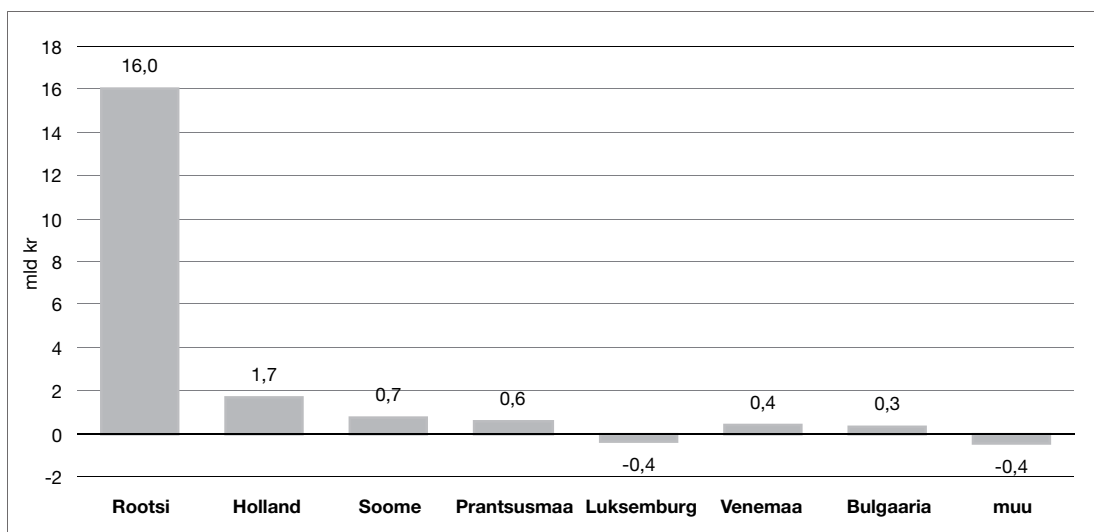
Otseinvesteeringud välismaale kasvasid eelmise aastaga võrreldes 46% ning moodustasid 16,5 mld krooni, ületades mahult küll 2006. aastat, aga jäädes alla 2007. aasta rekordtasemele (vt tabel 27).

Tabel 24. Eestisse tehtud otseinvesteeringute struktuur

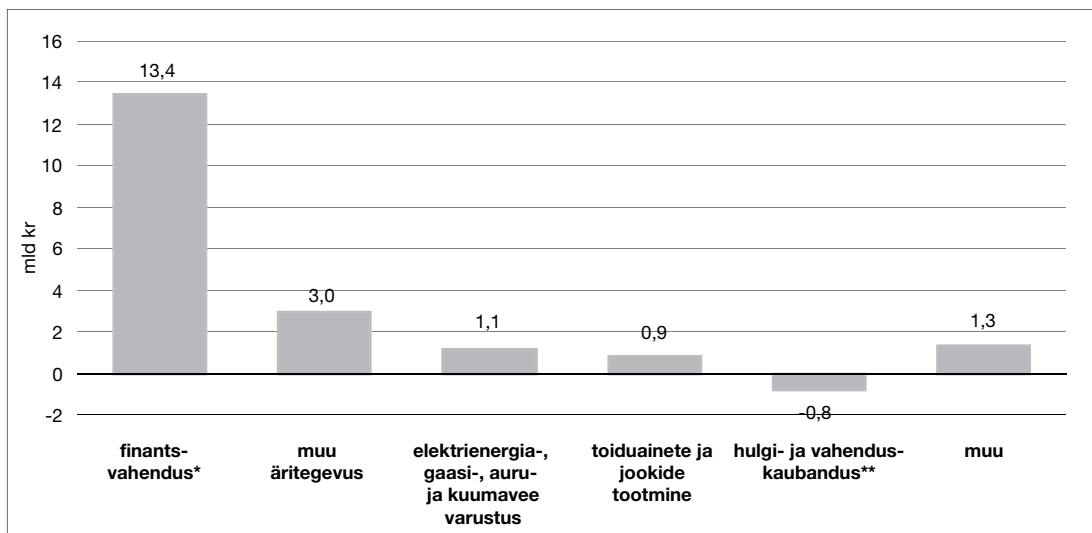
	Aksia- või osakapital		Reinvesteeritud tulu		Muu kapital				Otseinvesteeringud Eestisse kokku	
	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Nõuded		Kohustused		Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)
					Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)		
2000	3 925,2	59,1	1 815,2	27,3	-397,2	-6,0	1 301,3	19,6	6 644,5	100,0
2001	3 641,4	38,6	3 878,9	41,1	-950,7	-10,1	2 860,3	30,3	9 429,9	100,0
2002	821,0	17,1	3 370,3	70,2	-772,5	-16,1	1 381,5	28,8	4 800,3	100,0
2003	5 329,9	41,4	6 406,7	49,8	-1 334,0	-10,4	2 462,7	19,1	12 865,3	100,0
2004	4 638,6	38,5	7 982,1	66,2	-1 454,0	-12,1	894,2	7,4	12 060,9	100,0
2005	27 979,5	77,5	8 885,8	24,6	-2 014,0	-5,6	1 249,7	3,5	36 101,0	100,0
2006	2 238,6	10,0	15 652,5	69,9	-4 463,5	-19,9	8 975,9	40,1	22 403,6	100,0
2007	4 275,0	13,7	21 503,0	68,8	-6 506,2	-20,8	11 984,3	38,3	31 256,1	100,0
2008	3 183,3	15,4	15 448,2	74,9	-1 903,4	-9,2	3 884,4	18,8	20 612,5	100,0
2009	18 857,4	100,1	5 385,3	28,6	-1 247,3	-6,6	-4 154,4	-22,1	18 840,9	100,0

Tabel 25. Laenukapitali nõuded ja kohustused välismaise otseinvesteeriija suhtes (mln kr)

	Nõuded				Kohustused			
	Pikaajalised		Lühiajalised		Pikaajalised		Lühiajalised	
	Andmine	Tagastamine	Andmine	Tagastamine	Saamine	Tagastamine	Saamine	Tagastamine
2003	408,4	246,4	1 010,7	498,7	5 155,6	2 667,1	3 020,9	3 726,9
2004	492,7	371,2	1 774,1	862,1	4 601,5	4 882,2	3 024,5	2 197,2
2005	1 274,3	502,5	2 290,6	1 413,4	7 889,0	6 892,3	5 011,4	4 575,5
2006	2 120,5	609,3	3 723,7	2 589,2	13 317,0	6 139,9	4 119,0	3 393,4
2007	3 851,7	1 225,7	7 973,2	3 890,1	18 030,7	9 173,8	8 138,6	6 368,5
2008	3 482,9	2 530,1	8 977,8	8 126,0	13 766,8	11 966,1	12 379,2	9 336,8
2009	2 493,8	1 815,6	6 259,9	5 663,0	8 646,8	11 452,7	9 757,4	9 384,2

Joonis 13. Eestisse tehtud otseinvesteeringud riigiti 2009. aastal

Joonis 14. Eestisse tehtud otseinvesteeringud tegevusalati 2009. aastal

* v.a kindlustus ja pensionifondid

** v.a mootorsõidukid ja mootorrattad

Tabel 26. Otseinvesteeringud Eestisse riikide ühenduste järgi

	Maht (mln kr)		Osatähtsus (%)		Muut (%)
	2008	2009	2008	2009	2009/2008
EL-27	16 778,4	18 195,9	81,4	96,6	8,4
SRÜ	1 904,6	520,1	9,2	2,8	-72,7
Ülejäänud riigid	1 929,5	124,9	9,4	0,7	-93,5
Kokku	20 612,5	18 840,9	100,0	100,0	-8,6

Tabel 27. Välismaale tehtud otseinvesteeringute struktuur

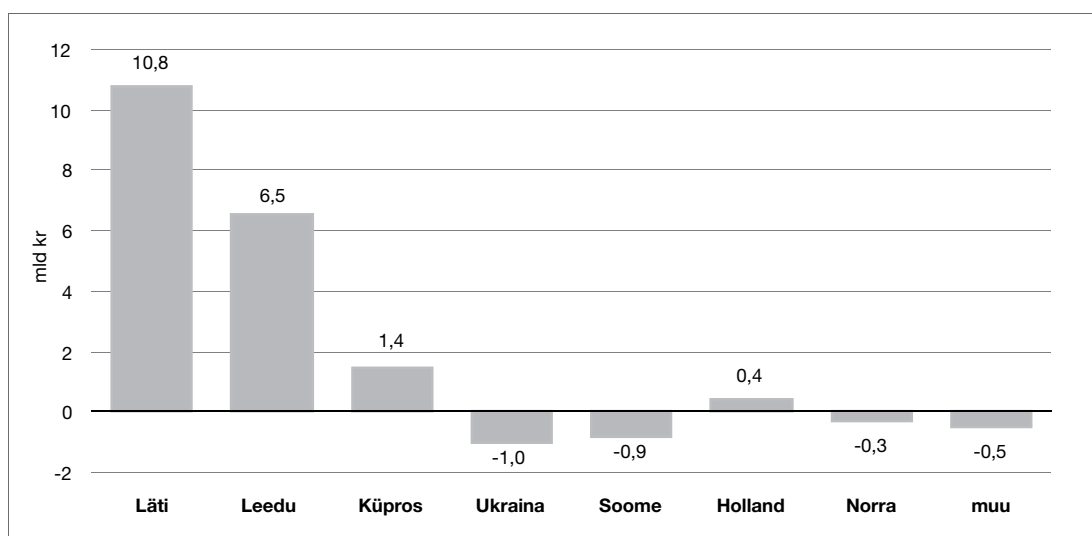
	Aksia- või osakapital		Reinvesteeringutud tulu		Muu kapital				Otseinvesteeringud välismaale kokku	
	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Nõuded		Kohustused		Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)
					Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)		
2000	-579,6	55,5	-65,9	6,3	-481,0	46,1	83,1	-8,0	-1 043,4	100,0
2001	-1 897,1	53,8	-305,2	8,7	-1 242,7	35,2	-83,0	2,4	-3 528,1	100,0
2002	-903,9	41,3	-665,5	30,4	-727,2	33,2	108,0	-4,9	-2 188,6	100,0
2003	-1 060,0	49,3	-741,4	34,5	-645,8	30,0	297,9	-13,9	-2 149,2	100,0
2004	-2 175,2	64,2	-919,6	27,1	-434,2	12,8	140,3	-4,1	-3 388,6	100,0
2005	-5 155,3	59,3	-2 694,6	31,0	-1 141,6	13,1	292,0	-3,4	-8 699,5	100,0
2006	-5 895,5	42,8	-4 844,9	35,1	-3 810,3	27,6	760,3	-5,5	-13 790,4	100,0
2007	-10 324,1	51,8	-5 041,3	25,3	-6 003,8	30,2	1 457,2	-7,3	-19 912,0	100,0
2008	-2 552,8	22,6	-1 268,3	11,2	-6 545,9	57,9	-933,0	8,3	-11 300,1	100,0
2009	-11 795,8	71,6	-1 852,3	11,2	-1 639,2	10,0	-1 186,5	7,2	-16 473,9	100,0

Nii nagu Eestisse tehtud investeeringute puhul, läks 2009. aastal ka välismaale kõige enam aktsia- ja osakapitali – 75% residentide otseinvesteeringutest, millest neli viendikku tuli finantsvahenduse ettevõtetest. Ka reinvesteeringutud tulu panustas enim finantsvahenduse sektor. Tütarettevõtetele antud laenu- ja kaubakrediidi muutused olid tagasihoidlikud (vt tabel 28).

Tabel 28. Laenukapitali nõuded ja kohustused välismaise tütar-/sidusettevõtja suhtes (mln kr)

	Nõuded				Kohustused			
	Pikaajalised		Lühiajalised		Pikaajalised		Lühiajalised	
	Andmine	Tagastamine	Andmine	Tagastamine	Saamine	Tagastamine	Saamine	Tagastamine
2003	1 107,1	716,6	472,1	503,8	4,0	11,6	84,2	98,8
2004	934,8	1 232,5	952,4	368,9	17,9	61,2	27,9	37,1
2005	2 141,8	1 488,6	1 710,6	1 107,4	109,6	60,7	104,9	25,0
2006	5 361,8	2 372,7	1 563,4	1 626,1	118,6	112,7	147,0	20,5
2007	6 371,1	2 047,0	2 087,8	1 493,4	100,4	114,6	1 678,5	109,3
2008	5 402,8	3 656,3	2 902,9	2 012,4	254,3	280,5	594,6	1 179,1
2009	5 771,9	2 995,5	2 705,9	2 409,7	161,1	86,3	154,8	1 131,2

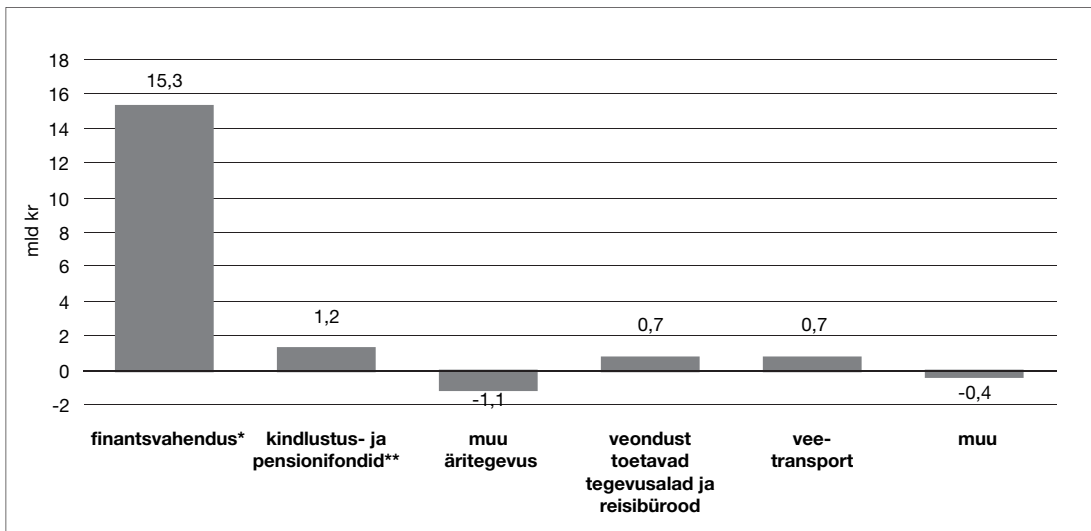
Eesti otseinvesteeringute eelistatamad investeringumaad olid lõunapoolsed naaberriigid Läti ja Leedu, kuhu suunati vastavalt 65% ja 40% otseinvesteeringutest (vt joonis 15). Väiksemas mahu investeeriti veel Küprosele ja Hollandisse. Otseinvesteeringud Ukrainasse, Soome ja Norrassa vähenesid. Enim investeerisid välismaale finantsvahenduse ning kindlustuse investitorid (vastavalt 93% ja 8% väljavoolust; vt joonis 16). Riikide ühenduste arvestuses tehti pea kõik otseinvesteeringud Euroopa Liitu (vt tabel 29).

Joonis 15. Välismaale tehtud otseinvesteeringud riigiti 2009. aastal

Tabel 29. Otseinvesteeringud välismaale riikide ühenduste järgi

	Maht (mln kr)		Osatähtsus (%)		Muut (%)
	2008	2009	2008	2009	2009/2008
EL-27	-11 533,4	-18 144,9	102,1	110,1	57,3
SRÜ	756,8	1 229,2	-6,7	-7,5	62,4
Ülejäänud riigid	-523,4	441,8	4,6	-2,7	-184,4
Kokku	-11 300,1	-16 473,9	100,0	100,0	45,8

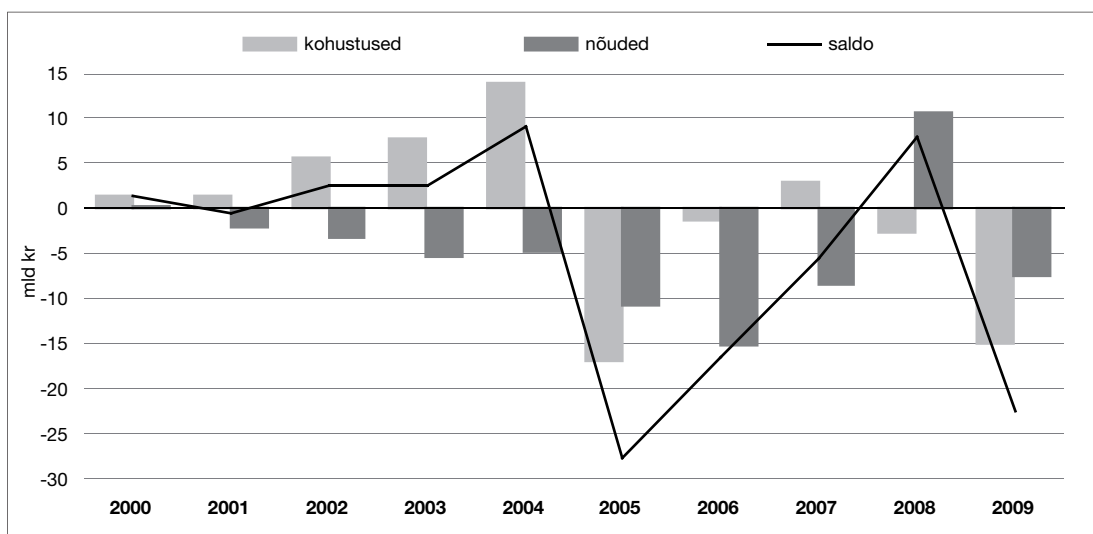
Joonis 16. Välismaale tehtud otseinvesteeringud tegevusalati 2009. aastal

* v.a kindlustus ja pensionifondid

** v.a kohustuslik sotsiaalkindlustus

Portfelliinvesteeringud

Portfelliinvesteeringute netoväljavool oli 2009. aastal 22,5 mld krooni, mis oli tingitud peamiselt krediidasutuste võlakirjade lunastamisest välisinvestoritele. Lisaks tegid krediidasutused täiendavaid investeeringuid välismaistesse võlaväärtpaberitesse (vt joonis 17 ja tabel 30).

Joonis 17. Portfelliinvesteeringud

Tabel 30. Portfelliinvesteeringud väärtpaberi liigi ja majandussektori järgi (mln kr)

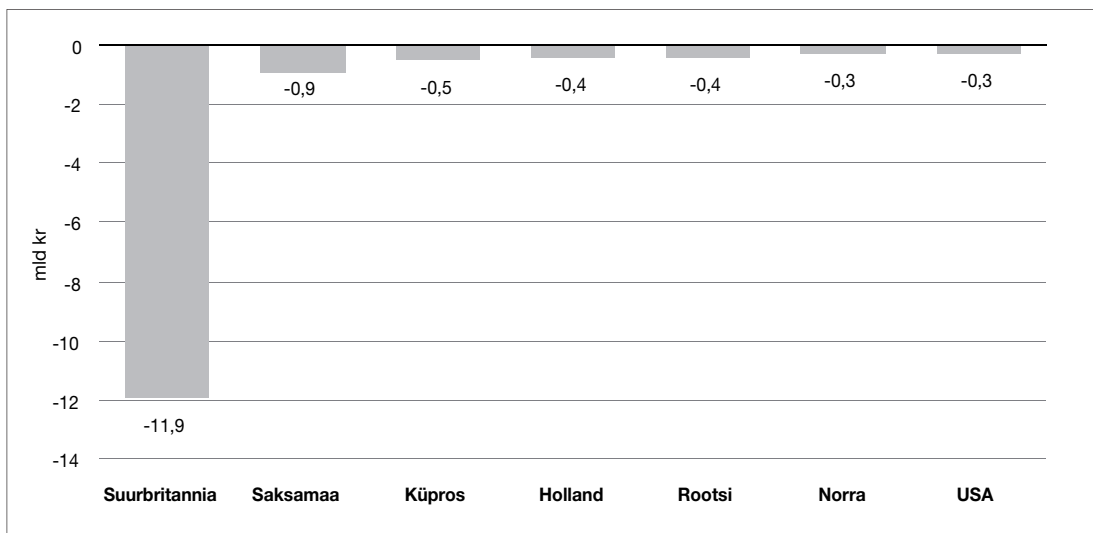
	Nõuded		Kohustused		Saldo	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009
Omandiväärtpaberid	4 102,5	-770,3	-3 415,3	-1 443,5	687,2	-2 213,8
keskpank	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
valitsemissektor	2,8	289,6	0,0	0,0	2,8	289,6
krediidiasutused	131,4	9,6	-40,2	3,7	91,2	13,3
muud sektorid	3 968,2	-1 069,5	-3 375,2	-1 447,2	593,0	-2 516,7
Võlaväärtpaberid	6 537,4	-6 745,3	629,9	-13 497,3	7 167,3	-20 242,6
keskpank	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
valitsemissektor	4 710,1	2 185,3	572,6	418,7	5 282,7	2 604,0
krediidiasutused	2 410,9	-7 556,3	-330,0	-13 272,1	2 080,9	-20 828,4
muud sektorid	-583,5	-1 374,4	387,4	-643,9	-196,1	-2 018,3
Kokku	10 639,9	-7 515,6	-2 785,4	-14 940,7	7 854,5	-22 456,3

Portfelliinvesteeringute kohustused vähenesid 2009. aastal 14,9 mld krooni võrra (vt tabel 31). Sellest 13,2 mld krooni tulenes krediidiasutuste võlaväärtpaberite kohustuste vähenemisest. Kahanesid ka muu sektori ettevõtete omandi- ja võlaväärtpaberitega seotud kohustused. Kui omandiväärtpaberite kohustused vähenesid ühtekokku 1,4 mld krooni, siis võlaväärtpaberid lunastati välisinvestoritele 644 mln krooni eest. Valitsemissektori võlaväärtpaberite kohustused suurenesid aga 419 mln krooni võrra. Riigiti kahanesid portfelliinvesteeringute kohustused peamiselt Euroopa Liidu riikide ees. Valdava osa sellest moodustas kohustuste vähenemine Suurbritannia ees, millele järgnesid Saksamaa, Küpros, Holland ja Rootsi (vt joonis 18 ja tabel 32).

Portfelliinvesteeringute nõuded suurenesid aasta jooksul 7,5 mld krooni võrra (vt tabel 33). Kui omandiväärtpaberite nõuded kasvasid 770 mln krooni võrra, siis võlaväärtpaberite nõuded 6,7 mld krooni võrra. Viimane oli tingitud krediidiasutuste sektoris toimunud muutustest, kus väärtpaberitega tagatud laenuhingud mitteresidentidega asendusid investeeringutega lühiajalistesse võlakirjadesse. Valitsemissektori võlaväärtpaberite nõuete kahanemine 2,2 mld krooni võrra tulenes riigireservide kasutamisest jooksvate kulude katteks aasta esimeses pooles. Muu sektori ettevõtted investeerisid välismaistesse omandiväärtpaberitesse 1,1 mld ja võlaväärtpaberitesse 1,4 mld

Tabel 31. Portfelliinvesteeringute kohustuste struktuur

	Omandiväärtpaberid		Võlaväärtpaberid		Kokku	
	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)
2000	-538,8	-42,0	1 820,7	142,0	1 281,9	100,0
2001	568,4	40,6	832,1	59,4	1 400,5	100,0
2002	912,2	16,4	4 649,4	83,6	5 561,6	100,0
2003	1 527,0	19,6	6 256,2	80,4	7 783,2	100,0
2004	2 205,2	15,9	11 673,0	84,1	13 878,2	100,0
2005	-16 352,3	96,9	-517,8	3,1	-16 870,0	100,0
2006	3 731,8	-293,9	-5 001,6	393,9	-1 269,8	100,0
2007	3 533,3	122,6	-650,9	-22,6	2 882,4	100,0
2008	-3 415,3	122,6	629,9	-22,6	-2 785,4	100,0
2009	-1 443,5	9,7	-13 497,3	90,3	-14 940,7	100,0

Joonis 18. Portfelliinvesteeringute kohustuste kahanemine riigiti 2009. aastal

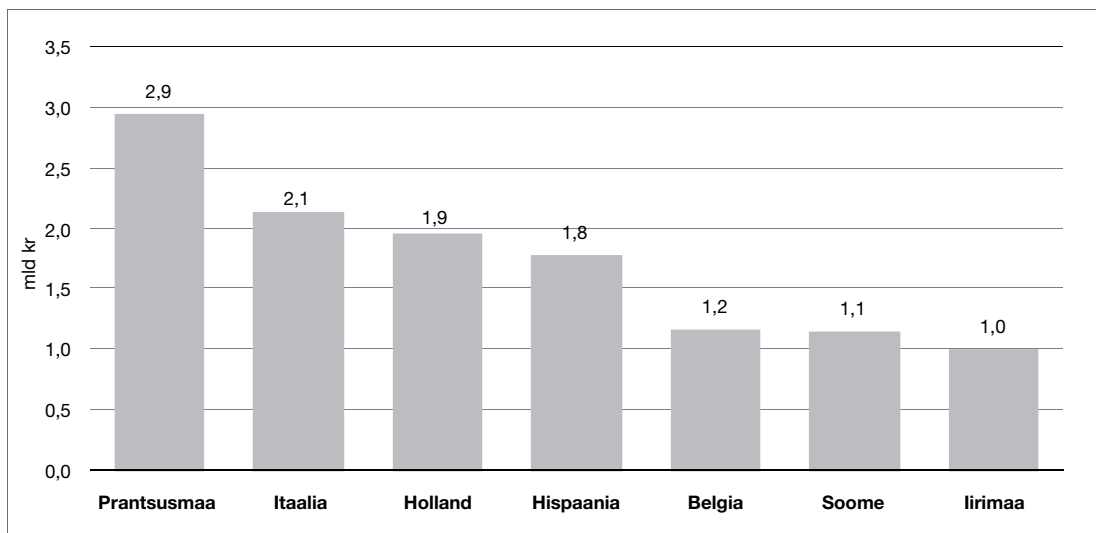
Tabel 32. Portfelliinvesteeringute struktuur riikide ühenduste järgi

	Maht (mln kr)				Osatähtsus (%)			
	Nõuded		Kohustused		Nõuded		Kohustused	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009
EL-27	9 379,5	-9 196,6	-2 515,8	-14 399,3	88,2	122,4	90,3	96,4
SRÜ	1 320,9	523,7	-59,0	-1,9	12,4	-7,0	2,1	0,0
Ülejäänud riigid	-60,5	1 157,3	-210,6	-539,5	-0,6	-15,4	7,6	3,6
Kokku	10 639,9	-7 515,6	-2 785,4	-14 940,7	100,0	100,0	100,0	100,0

Tabel 33. Portfelliinvesteeringute nõuete struktuur

	Omandiväärtpaberid		Võlaväärtpaberid		Kokku	
	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)
2000	53,3	34,8	99,8	65,2	153,1	100,0
2001	236,5	-11,3	-2 336,7	111,3	-2 100,2	100,0
2002	9,1	-0,3	-3 192,0	100,3	-3 182,9	100,0
2003	-1 028,9	19,2	-4 322,7	80,8	-5 351,6	100,0
2004	-2 893,5	60,6	-1 882,2	39,4	-4 775,7	100,0
2005	-4 848,9	44,8	-5 969,5	55,2	-10 818,4	100,0
2006	-4 569,2	30,0	-10 637,5	70,0	-15 206,7	100,0
2007	-7 688,8	91,1	-751,8	8,9	-8 440,6	100,0
2008	4 102,5	38,6	6 537,4	61,4	10 639,9	100,0
2009	-770,3	10,2	-6 745,3	89,8	-7 515,6	100,0

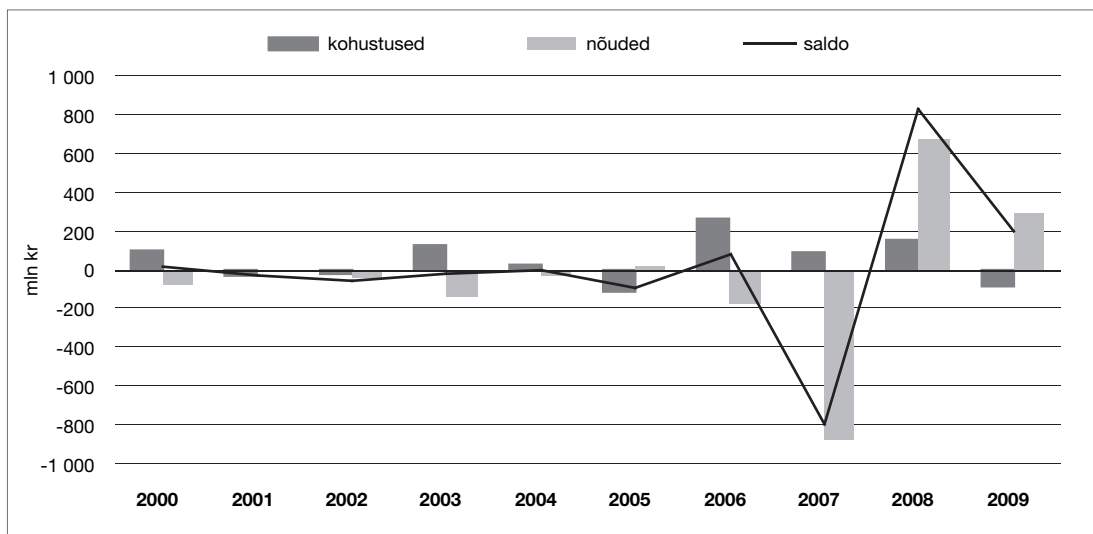
krooni. Suurema osa muu sektori investeeringutest tegid investeerimisfondid ja kindlustusseltsid. Riigiti suurenesid portfelliinvesteeringute nõuded enim Prantsusmaa, Itaalia, Hollandi, Hispaania, Belgia ja Soome vastu (vt joonis 19).

Joonis 19. Portfelliinvesteeringute nõuete kasv riigiti 2009. aastal

Tuletisinstrumendid

2009. aastal toimus tuletisinstrumentide tagasihoidlik (0,2 mld krooni) netosissevool. Tuletisinstrumentidega seotud nõuded vähenesid 285 mln krooni võrra (vt joonis 20), mille põhjustas peamiselt krediidasutuste poolt tuletisinstrumentidesse tehtud investeeringute vähenemine. Riigiti vähenesid nõuded enim Rootsi, Saksamaa ja Norra vastu. Tuletisinstrumentidega seotud kohustused kahanesid 85 mln krooni võrra, mis oli omakorda seotud krediidasutuste kohustuste kahanemisega. Riigiti vähenesid tuletisinstrumentidega seotud kohustused põhiliselt Taani ees.

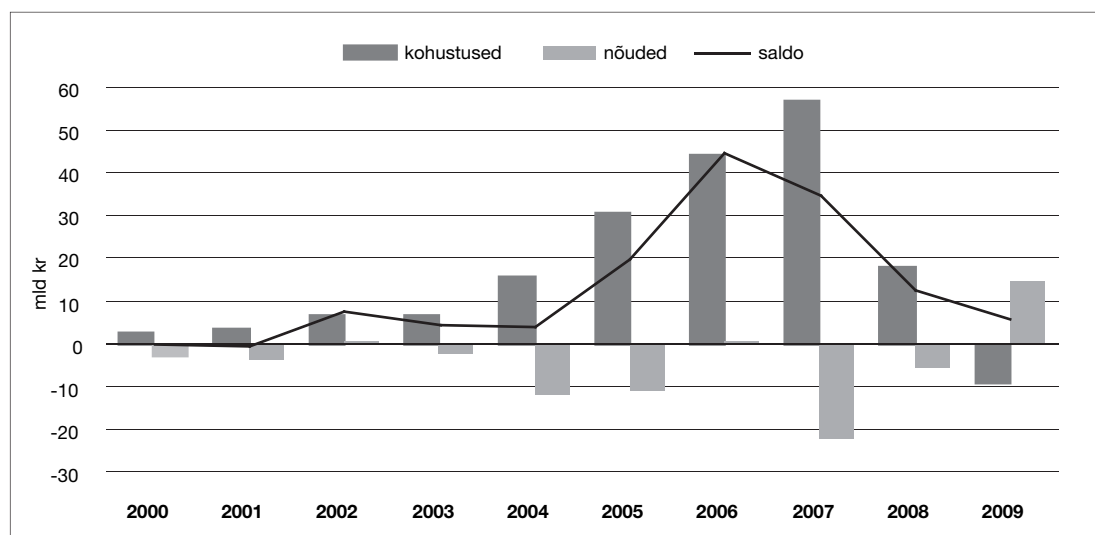

Joonis 20. Tuletisinstrumendid

Muud investeeringud

Muude investeeringute netosissevool ulatus 2009. aastal 5,8 mld kroonini, millest muude investeeringute nõuded vähenesid 14,8 ja kohustused 9 mld krooni (vt joonis 21). Netosissevoolust valdava osa moodustas pikaajaline kapital (vt tabel 34).

Muude investeeringute kohustused kahanesid põhiliselt seetõttu, et krediidiasutuste sularaha ja hoiustega seotud kohustused (sh pankadevahelised laenud) vähenesid 7,5 mld krooni võrra³ ning kaubanduskrediidi kohustused kahanesid 5 mld krooni võrra (vt tabel 35). Krediidiasutuste kohustu-

Joonis 21. Muud investeeringud

Tabel 34. Muud investeeringud tähtaja järgi (mln kr)

	Nõuded		Kohustused		Saldo	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009
Pikaajaline kapital	-276,1	-574,2	-9 521,1	5 112,3	-9 797,2	4 538,1
keskpank	3,5	-0,5	-0,2	1 043,8	3,3	1 043,3
valitsemissektor	-128,6	-88,0	1 323,3	4 974,7	1 194,7	4 886,7
krediidiasutused	720,8	427,5	-12 726,0	1 441,6	-12 005,2	1 869,1
muud sektorid	-871,8	-913,2	1 881,6	-2 347,8	1 009,8	-3 261,0
Lühiajaline kapital	- 5 386,0	15 371,9	27 485,6	-14 095,2	22 099,6	1 276,7
keskpank	0,0	0,0	-1 740,3	115,3	-1 740,3	115,3
valitsemissektor	-1 326,3	-784,5	-1,4	1,1	-1 327,7	-783,4
krediidiasutused	-3 175,7	15 167,0	28 294,2	-10 623,3	25 118,5	4 543,7
muud sektorid	-884,0	989,4	933,1	-3 588,3	49,1	-2 598,9
Kokku	-5 662,1	14 797,7	17 964,5	-8 982,9	12 302,4	5 814,8

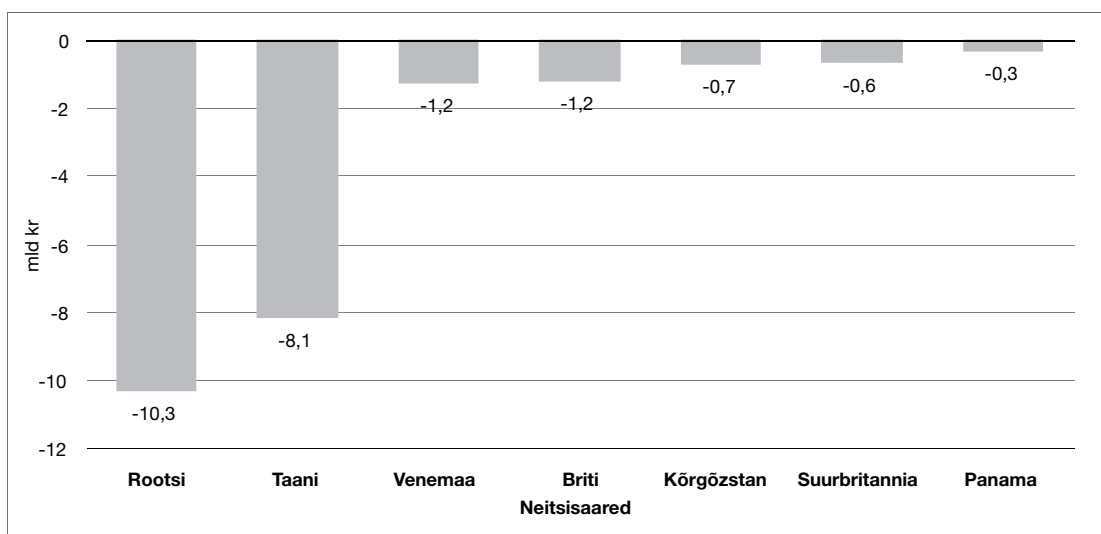
³ Alates 2008. aasta I kvartali andmetest näidatakse muudes investeeringutes pankadevahelisi laene sularaha ja hoiuste kirjel (varem pika- ja lühiajaliste laenude all). Euroala riikidele Euroopa Keskpannga poolt kehtestatud suunise ning euroalaväliste riikide suhtes kehtiva soovituse järgi tuleb laenude korral vahet teha laenusaja olemusel. Nimelt kui pankade ja mittepankade vahelised laenud muudes investeeringutes kajastuvad edasi laenude all, siis pankadevahelised laenud liigitatakse hoiuste alla. 2009. aasta lõpus hõlmasid investimispositsiooni muude investeeringute sularaha ja hoiustega seotud kohustustest pikaajalise tähtajaga kohustused 49,3% ning nõuetest 9%.

Tabel 35. Muude investeeringute kohustuste struktuur

	Kaubanduskrediit		Laenud		Hoiused		Muu kapital		Kokku	
	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)
2000	1 080,9	41,6	-785,3	-30,2	1 955,4	75,3	345,6	13,3	2 596,6	100,0
2001	102,9	3,1	2 570,4	78,2	81,4	2,5	533,5	16,2	3 288,2	100,0
2002	781,1	11,6	1 963,3	29,2	3 763,5	55,9	225,4	3,3	6 733,3	100,0
2003	-115,7	-1,7	3 219,5	47,8	4 587,9	68,2	-960,3	-14,3	6 731,4	100,0
2004	625,2	4,0	4 565,3	29,3	8 804,7	56,5	1 582,0	10,2	15 577,2	100,0
2005	1 633,6	5,3	24 676,0	80,3	2 953,3	9,6	1 452,4	4,7	30 715,3	100,0
2006	3 185,6	7,2	19 233,3	43,6	21 081,1	47,8	637,9	1,4	44 137,9	100,0
2007	-343,1	-0,6	38 232,4	67,1	18 875,5	33,1	236,6	0,4	57 001,3	100,0
2008	310,3	1,7	1 121,6	6,2	14 881,8	82,8	1 650,4	9,2	17 964,2	100,0
2009	-5 002,7	55,7	1 510,2	-16,8	-7 457,8	83,0	1 967,7	-21,9	-8 982,6	100,0

sed emapankade ees vähenesid valdavalt aasta esimeses pooles, samas kui neljandas kvartalis vähendati muude investeeringutena saadud täiendavate ressurssidega portfelliinvesteeringute kohustusi. Muu sektori ettevõtted vähendasid oma kohustusi nii lühi- kui ka pikaajalise kapitali vormis. Kui lühiajaliste kohustustuste vähenemine tulenes kaubanduskrediidiga seotud kohustuste vähenemisest, siis pikaajaliste kohustuste kahanemine oli seotud muude finantsvahendajate laenukohustuste vähenemisega. Valitsemissektori kohustused suurenesid aasta jooksul 5 mld krooni võrra. Kui aasta esimeses pooles kasvasid Euroopa Liidu fondidest saadud, kuid veel kasutamata välisabi summad, siis aasta teises pooles otsesed laenukohustused. Riikide arvestuses kahanesid muude investeeringute kohustused enim Rootsi ja Taani ees, millele järgnesid Venemaa ja Briti Neitsisaared (vt joonis 22 ja tabel 36).

Muude investeeringute nõuded vähenesid 2009. aastal 14,8 mld krooni võrra (vt tabel 37). See oli tingitud peamiselt hoistega seotud nõuete vähenemisest 11,6 mld krooni võrra, millest ligikaudu pool tulenes krediidasutuste väärtpaperitega tagatud laenu tehingute asendamisest

Joonis 22. Muude investeeringute kohustuste kahanemine riigiti 2009. aastal

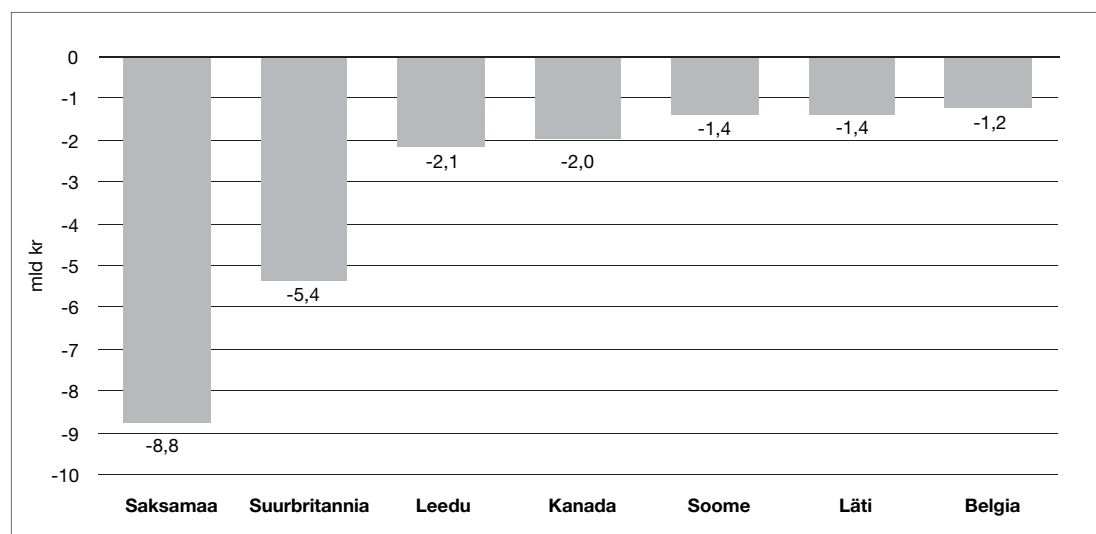
investeeringutega lühiajalistesse võlakirjadesse. Kaubanduskrediidiga seotud nõuded ning laenu nõuded vähenesid aasta jooksul vastavalt 2,7 mld ja 2 mld krooni võrra. Muu kapitaliga seotud nõuded aga kasvasid 1,5 mld krooni võrra. Riigiti vähenesid muude investeeringute nõuded peamiselt Saksamaa ja Suurbritannia vastu, millele järgnesid Leedu, Kanada ja Soome (vt joonis 23). Laenukapitali nõuetest ja kohustustest annab täpsema ülevaate tabel 38.

Tabel 36. Muude investeeringute struktuur riikide ühenduste järgi

	Maht (mln kr)				Osatähtsus (%)			
	Nõuded	Kohustus-	Nõuded	Kohustus-	Nõuded	Kohustus-	Nõuded	Kohustus-
	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009
EL-27	-7 551,3	13 839,2	13 698,2	-6 651,2	133,4	93,5	76,3	74,0
SRÜ	2 037,0	-760,9	2 660,5	-2 031,7	-36,0	-5,1	14,8	22,6
Ülejäänud riigid	-147,7	1 719,1	1 605,5	-299,7	2,6	11,6	8,9	3,3
Kokku	-5 662,0	14 797,4	17 964,2	-8 982,6	100,0	100,0	100,0	100,0

Tabel 37. Muude investeeringute nõuete struktuur

	Kaubanduskrediit		Laenud		Hoiused		Muu kapital		Kokku	
	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)
2000	-78,0	3,0	-2 814,0	106,7	-103,0	3,9	356,7	-13,5	-2 638,3	100,0
2001	-584,8	15,7	-2 278,9	61,3	-738,0	19,9	-115,0	3,1	-3 716,7	100,0
2002	1 047,6	150,7	-1 324,5	-190,5	742,6	106,8	229,4	33,0	695,1	100,0
2003	-1 028,2	45,0	-3 520,3	154,1	2 209,3	-96,7	54,6	-2,4	-2 284,6	100,0
2004	-1 032,0	8,8	-8 455,5	72,0	-1 545,1	13,2	-716,9	6,1	-11 749,5	100,0
2005	-1 957,1	17,6	4 148,4	-37,2	-12 332,3	110,7	-1 002,5	9,0	-11 143,5	100,0
2006	-3 529,0	-627,5	-2 531,9	-450,2	6 284,4	1 117,4	338,8	60,2	562,4	100,0
2007	-641,5	2,9	-10 093,3	45,3	-11 114,4	49,9	-440,2	2,0	-22 289,4	100,0
2008	-1 684,9	29,8	-1 966,3	34,7	-717,1	12,7	-1 293,7	22,8	-5 662,0	100,0
2009	2 702,4	18,3	2 004,3	13,5	11 580,4	78,3	-1 489,7	-10,1	14 797,4	100,0

Joonis 23. Muude investeeringute nõuete kahanemine riigiti 2009. aastal

Tabel 38. Laenukapitali nõuded ja kohustused (mln kr)

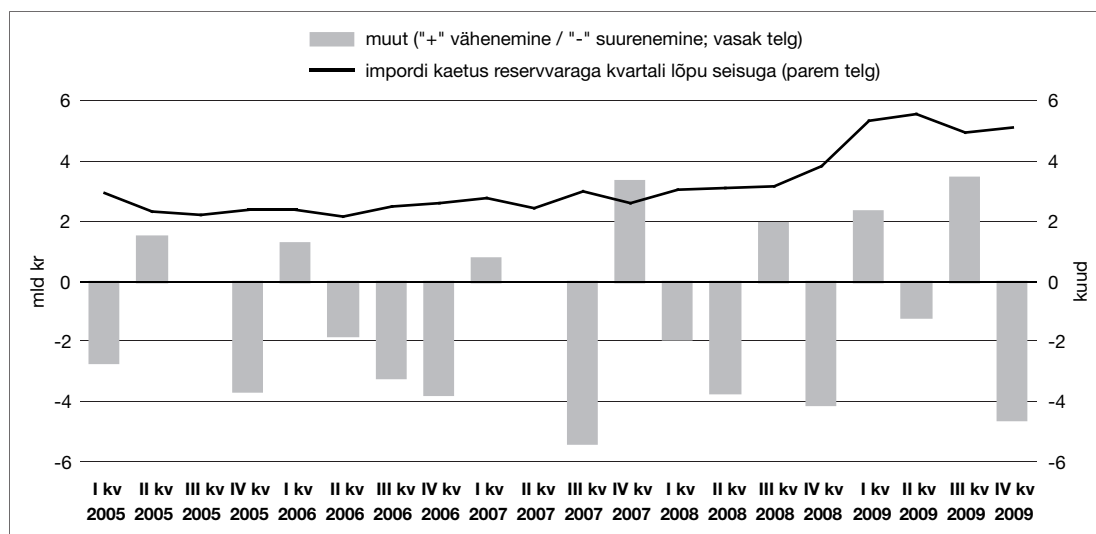
	Nõuded			Kohustused		
	Andmine	Tagastamine	Saldo	Saamine	Tagastamine	Saldo
2003	-34 919,2	31 398,9	-3 520,3	30 076,6	-26 857,1	3 219,5
2004	-29 782,7	21 327,1	-8 455,5	45 447,4	-40 882,1	4 565,3
2005	-77 557,0	81 705,4	4 148,4	125 439,3	-100 763,3	24 676,0
2006	-76 012,5	73 480,6	-2 531,9	182 869,5	-163 636,2	19 233,3
2007	-396 483,6	386 390,3	-10 093,3	364 037,0	-325 804,6	38 232,4
2008	-47 949,6	45 983,3	-1 966,3	103 834,8	-102 713,1	1 121,6
2009	-23 335,6	25 339,9	2 004,3	56 157,7	-54 647,5	1 510,2

Reservvarad

Maksebilansi reservvarad jäid 2009. aastal samale tasemele, suurenedes aasta jooksul vaid 32 mln krooni võrra (vt tabel 39). Impordi kaetusest reservvaradega annab ülevaate joonis 24.

Tabel 39. Reservvara muutuse struktuur

	Maht (mln kr)		Osatähtsus (%)	
	2008	2009	2008	2009
Kuld	0,0	0,0	0,0	0,0
SDRid	0,0	-1 044,2	0,0	3 253,0
Sularaha ja hoiused	-2 722,4	-1 901,9	34,6	5 924,9
Väärtpaberid	-5 710,2	2 905,2	72,6	-9 050,5
võlakirjad	243,9	8 206,0	-3,1	-25 563,9
rahaturuinstrumendid	-5 954,1	-5 300,8	75,7	16 513,4
tuletisinstrumendid	0,7	-1,1	0,0	3,4
Muud nõuded	562,1	9,9	-7,1	-30,8
Kokku	-7 869,7	-32,1	100,0	100,0

Joonis 24. Kulla- ja välisvaluutareservide muut ja impordi kaetus reservvaraga

EESTI RAHVUSVAHELINE INVESTEERIMISPOSITSIOON JA KOGUVÄLISVÖLG 31. detsembril 2009

2009. aasta lõpus oli Eestisse paigutatud välisinvesteeringute positsioon 409 mld krooni, vähenedes aastaga 5% (vt tabel 40). Eestist välismaale paigutatud investeeringute positsioon oli samal ajal 233 mld krooni, olles aastaga kahanenud 3%. Väliskohustuste (positsioon Eestis) ülekaalu tõttu võrreldes välisnõuetega (positsioon välismaal) oli Eesti netoinvesteeringupositsioon 2009. aasta lõpus 176 mld krooni ulatuses negatiivne, vähenedes aastaga 7%. Koguvälisvõlg ehk kõigi sektorite võlakohustused hõlmasid väliskohustuste mahust 66% ehk 272 mld krooni, kahanedes aastaga 9%. Kuigi koguvälisvõla absoluutmaat alanes, suurenes see suhtena SKPsse vii-

Tabel 40. Eesti rahvusvaheline investeeringupositsioon (mln kr)

	31.12.2008	%	31.12.2009	%
VÄLISNÕUDED (VÄLISAKTIVA)	241 243,6	100,0	233 410,0	100,0
Otseinvesteeringud välismaal	73 932,6	30,6	70 993,1	30,4
Aksia- või osakapital ja reinvesteeringutud tulu	52 560,2	21,8	47 958,7	20,5
Muu otseinvesteeringukapital	21 372,3	8,9	23 034,4	9,9
Portfelliinvesteeringud	42 375,9	17,6	54 001,3	23,1
Omandiväärtpaberid	12 699,7	5,3	17 302,2	7,4
Võlaväärtpaberid	29 676,2	12,3	36 699,1	15,7
Võlakirjad	20 636,0	8,6	21 482,5	9,2
Rahaturuinstrumendid	9 040,2	3,7	15 216,6	6,5
Tuletisinstrumendid	835,3	0,3	457,1	0,2
Muud investeeringud	79 989,6	33,2	64 708,8	27,7
Kaubanduskrediit	16 989,2	7,0	14 928,5	6,4
Laenud	18 120,9	7,5	15 650,5	6,7
Pikaajalised	9 954,8	4,1	10 509,1	4,5
Lühiajalised	8 166,1	3,4	5 141,4	2,2
Sularaha ja hoiused	41 066,0	17,0	29 489,9	12,6
Muud nõuded	3 813,4	1,6	4 639,9	2,0
Reservvara	44 110,3	18,3	43 249,8	18,5
VÄLISKOHUSTUSED (VÄLISPASSIVA)	430 534,1	100,0	409 050,8	100,0
Otseinvesteeringud Eestis	177 035,1	41,1	176 311,0	43,1
Aksia- või osakapital ja reinvesteeringutud tulu	148 924,6	34,6	152 434,0	37,3
Muu otseinvesteeringukapital	28 110,4	6,5	23 877,0	5,8
Portfelliinvesteeringud	32 473,4	7,5	20 164,3	4,9
Omandiväärtpaberid	7 967,6	1,9	9 193,5	2,2
Võlaväärtpaberid	24 505,8	5,7	10 970,8	2,7
Võlakirjad	24 424,3	5,7	10 867,8	2,7
Rahaturuinstrumendid	81,5	0,0	103,0	0,0
Tuletisinstrumendid	767,4	0,2	702,6	0,2
Muud investeeringud	220 258,4	51,2	211 872,8	51,8
Kaubanduskrediit	14 073,9	3,3	9 716,2	2,4
Laenud	47 043,2	10,9	48 561,6	11,9
Pikaajalised	34 977,8	8,1	35 149,4	8,6
Lühiajalised	12 065,4	2,8	13 412,2	3,3
Sularaha ja hoiused	152 637,9	35,5	144 971,1	35,4
Muud kohustused	6 503,4	1,5	8 624,0	2,1
NETOINVESTEERIMISPOSITSIOON	-189 290,6		-175 640,7	

mase kahanemise tõttu ning oli aasta lõpus SKPst 27% suurem (vt tabel 41 ja joonis 25). Võla ise-loomuga välisnõuete ja -kohustuste vahe ehk netovälisvõlg kahanes aastaga viiendiku võrra ning moodustas 79 mld krooni. Netovälisvõlg suhtena SKPsse langes mõnevõrra ning oli 37%.

Eestisse tehtud välisinvesteeringute positsioon kahanes peamiselt seetõttu, et portfelliinvesteeringute positsioon (omandi- ja võlaväärtpaberid) vähenes rohkem kui 12 mld krooni võrra. Otse-

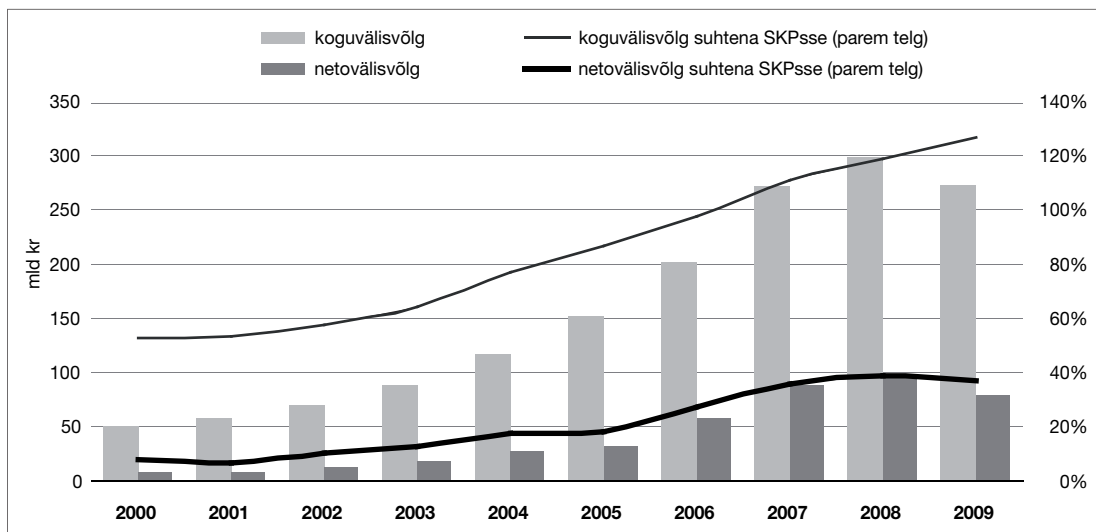
Tabel 41. Eesti rahvusvaheline investeerimispositsioon tegevusalade ja riikide järgi (%)

	Nõuded		Kohustused	
	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009
	Tegevusalad			
Finantsvahendus*	52,3	49,6	Finantsvahendus*	59,7
Kindlustus- ja pensionifondid**	5,9	8,7	Muu äritegevus	5,0
Muu äritegevus	8,4	8,1	Kinnisvaraalaane tegevus	6,5
Avalik haldus ja riigikaitse; kohustuslik sotsiaalkindlustus	8,2	7,8	Hulgi- ja vahenduskaubandus***	5,6
Hulgi- ja vahenduskaubandus***	6,1	5,2	Elektrienergia-, gaasi-, auru- ja kuumaveevarustus	2,5
Muud	19,0	20,6	Muud	20,7
Kokku	100,0	100,0	Kokku	100,0
	Riigid			
	31.12.2008	31.12.2009		31.12.2008
Läti	13,1	12,1	Rootsi	38,6
Leedu	11,2	10,7	Soome	19,6
Saksamaa	12,2	7,7	Holland	3,4
Prantsusmaa	5,1	7,3	Suurbritannia	6,3
Soome	5,4	5,6	Taani	5,9
Ülejäänud riigid	53,0	56,6	Ülejäänud riigid	26,1
Kokku	100,0	100,0	Kokku	100,0

* v.a kindlustus ja pensionifondid

** v.a kohustuslik sotsiaalkindlustus

*** v.a mootorsõidukid ja mootorrattad

Joonis 25. Eesti majanduse kogu- ja netovälisvõlg

investeeringute positsioon (investeeringud tütar- ja sidusettevõtetesse) jäi enam-vähem 2008. aasta lõpu tasemele. Muude investeeringute positsioon (sularaha ja hoiused, pankadevahelised laenud) vähenes 4%. Vastavalt muutus ka positsiooni struktuur, millest 2009. aasta lõpus 52% hõlmasid muud investeeringud ning 43% otse- ja 5% portfelliinvesteeringud. Ligi 60% välisinvesteeringutest pärinesid Rootsist ja Soomest (vt tabel 42). 53% välisinvesteeringutest oli paigutatud finantsvahendusse ning 10% muu äritegevuse valdkonda. Aastaga vähenes märkimisväärselt finantsvahenduse absoluutne ja suhteline osakaal üldises positsioonis ning suurenes muu äritegevuse osa. Eestisse paigutatud otseinvesteeringute positsiooni jaotus peamiste riikide järgi oli sarnane kogu välisinvesteeringute positsiooniga (vt tabel 42). Tegevusaladest oli siingi juhtiv finantsvahendus (27%) ning tõusis aastaga tugevalt muu äritegevuse osakaal, küündides ligi 16%ni.

Eestist välismaale tehtud investeeringute positsiooni struktuur muutus märkimisväärselt, mis väljendus eelkõige muude investeeringute positsiooni osakaalu languses ning portfelliinvesteeringute osatähtsuse tõus. Aasta lõpus hõlmasid otseinvesteeringud kogupositsioonist 30%, portfelliinvesteeringud 23% ja muud investeeringud 28%; ülejäänud moodustasid reservvarad. Kogupositsioonist 50% moodustasid finantsvahenduse, 9% kindlustus- ja pensionifondide ning 8% muu äritegevuse investorite investeeringud. Investeeringute paljudesse riikidesse, eelkõige Lähti (12%), Leetu (11%) ning Saksamaale (8%). Otseinvesteeringuid välismaale tegid samuti enim finantsvahenduse ja muu äritegevuse investorid (kokku 55%). Ligi 60% Eesti otseinvesteeringute positsioonist välismaal oli seotud Läti ja Leeduga.

Tabel 42. Otseinvesteeringupositsioon tegevusalade ja riikide järgi (%)

Eestis			Välismaal		
Tegevusalad					
	31.12.2008	31.12.2009		31.12.2008	31.12.2009
Finantsvahendus*	32,8	27,1	Finantsvahendus*	37,0	32,1
Muu äritegevus	9,4	15,6	Muu äritegevus	24,9	22,8
Kinnisvaraalaane tegevus	12,8	13,0	Kinnisvaraalaane tegevus	8,3	12,6
Hulgi- ja vahenduskaubandus**	8,2	6,9	Veetransport	9,8	11,2
Veondusega seotud ja veondust abistavad tegevusalad; reisibüroode tegevus	4,8	3,8	Hulgi- ja vahenduskaubandus**	5,6	4,5
Muud	32,0	33,6	Muud	14,3	16,8
Kokku	100,0	100,0	Kokku	100,0	100,0
Riigid					
	31.12.2008	31.12.2009		31.12.2008	31.12.2009
Rootsi	40,1	39,7	Läti	31,6	30,4
Soome	22,1	22,9	Leedu	28,2	27,9
Holland	7,4	8,7	Küpros	9,8	12,1
Norra	3,1	3,2	Soome	5,4	4,8
Venemaa	3,3	3,1	Venemaa	4,6	4,5
Ülejäänud riigid	23,8	22,5	Ülejäänud riigid	20,2	20,2
Kokku	100,0	100,0	Kokku	100,0	100,0

* v.a kindlustus ja pensionifondid

** v.a mootorsõidukid ja mootorrattad

Koguvälisvõlga vähendasid põhiliselt krediidasutused, vähemal määral muud sektorid ja otseinvesteeringusuhetes olevate ettevõtete grupisisesed laenud (vt tabel 43). Krediidasutuste osakaal koguvälisvõlas oli 54% ning muude sektorite oma 23%. Valitsemissektori välisvõlg hõlmas koguvälisvõlast vaid ligi 5%, olles Euroopa Liidu riikide seas üks madalamaid. Netovälisvõlg tekkis eelkõige kre-

diidiasutuste ja muude sektorite tõttu, kelle võlakohustused ületasid võlanõudeid vastavalt 108 mld ja 17 mld krooni võrra. Aastaga vähenes krediidiasutuste netovälisvõlg 12% ja muude sektorite oma 28%. Samal ajal ületasid valitsuse ja keskpanga võlanõuded võlakohustusi vastavalt 5 mld ja 42 mld krooni võrra (põhiliselt reservvarad).

Tabel 43. Välisvõlg (mln kr)

	31.12.2008	%	31.12.2009	%
VÕLAKOHUSTUSED				
I. Valitsemissektor	7 671,1	2,6	13 065,6	4,8
Lühiajalised	0,7	0,0	1,8	
Pikaajalised	7 670,4	2,6	13 063,9	4,8
II. Keskpank	112,3	0,0	1 235,8	0,5
Lühiajalised	111,4	0,0	180,6	0,1
Pikaajalised	0,9	0,0	1 055,1	0,4
III. Krediidiasutused	169 715,6	56,9	147 054,0	54,0
Lühiajalised	85 547,4	28,7	74 707,2	27,4
Pikaajalised	84 168,2	28,2	72 346,8	26,6
IV. Muud sektorid	67 265,2	22,6	61 488,3	22,6
Lühiajalised	26 240,6	8,8	23 603,8	8,7
Pikaajalised	41 024,6	13,8	37 884,5	13,9
V. Otseinvesteeringud: grupisesed võlad	53 336,6	17,9	49 553,1	18,2
KOGUVÄLISVÕLG	298 100,7	100,0	272 396,7	100,0
VÕLANÕUDED				
I. Valitsemissektor	19 517,3	9,7	18 185,4	9,4
Lühiajalised	6 898,0	3,4	9 433,3	4,9
Pikaajalised	12 619,3	6,3	8 752,1	4,5
II. Keskpank	43 968,1	22,0	43 157,4	22,3
Lühiajalised	29 741,5	14,9	36 815,7	19,0
Pikaajalised	14 226,7	7,1	6 341,7	3,3
III. Krediidiasutused	46 340,8	23,1	38 641,8	20,0
Lühiajalised	38 044,4	19,0	28 310,5	14,6
Pikaajalised	8 296,4	4,1	10 331,2	5,3
IV. Muud sektorid	43 812,1	21,9	44 570,1	23,1
Lühiajalised	31 560,4	15,8	29 109,6	15,1
Pikaajalised	12 251,7	6,1	15 460,4	8,0
V. Otseinvesteeringud: grupisesed võlad	46 598,5	23,3	48 710,5	25,2
VÕLANÕUDED KOKKU	200 236,8	100,0	193 265,0	100,0
NETOVÄLISVÕLG (võlanõuded miinus võlakohustused)				
I. Valitsemissektor	11 846,1		5 119,7	
Lühiajaline	6 897,3		9 431,5	
Pikaajaline	4 948,9		-4 311,8	
II. Keskpank	43 855,8		41 921,6	
Lühiajaline	29 630,0		36 635,0	
Pikaajaline	14 225,8		5 286,6	
III. Krediidiasutused	-123 374,8		-108 412,2	
Lühiajaline	-47 503,0		-46 396,6	
Pikaajaline	-75 871,8		-62 015,6	
IV. Muud sektorid	-23 453,1		-16 918,3	
Lühiajaline	5 319,8		5 505,8	
Pikaajaline	-28 772,8		-22 424,1	
V. Otseinvesteeringud: grupisesed võlad	-6 738,1		-842,6	
NETOVÄLISVÕLG KOKKU	-97 863,9		-79 131,7	